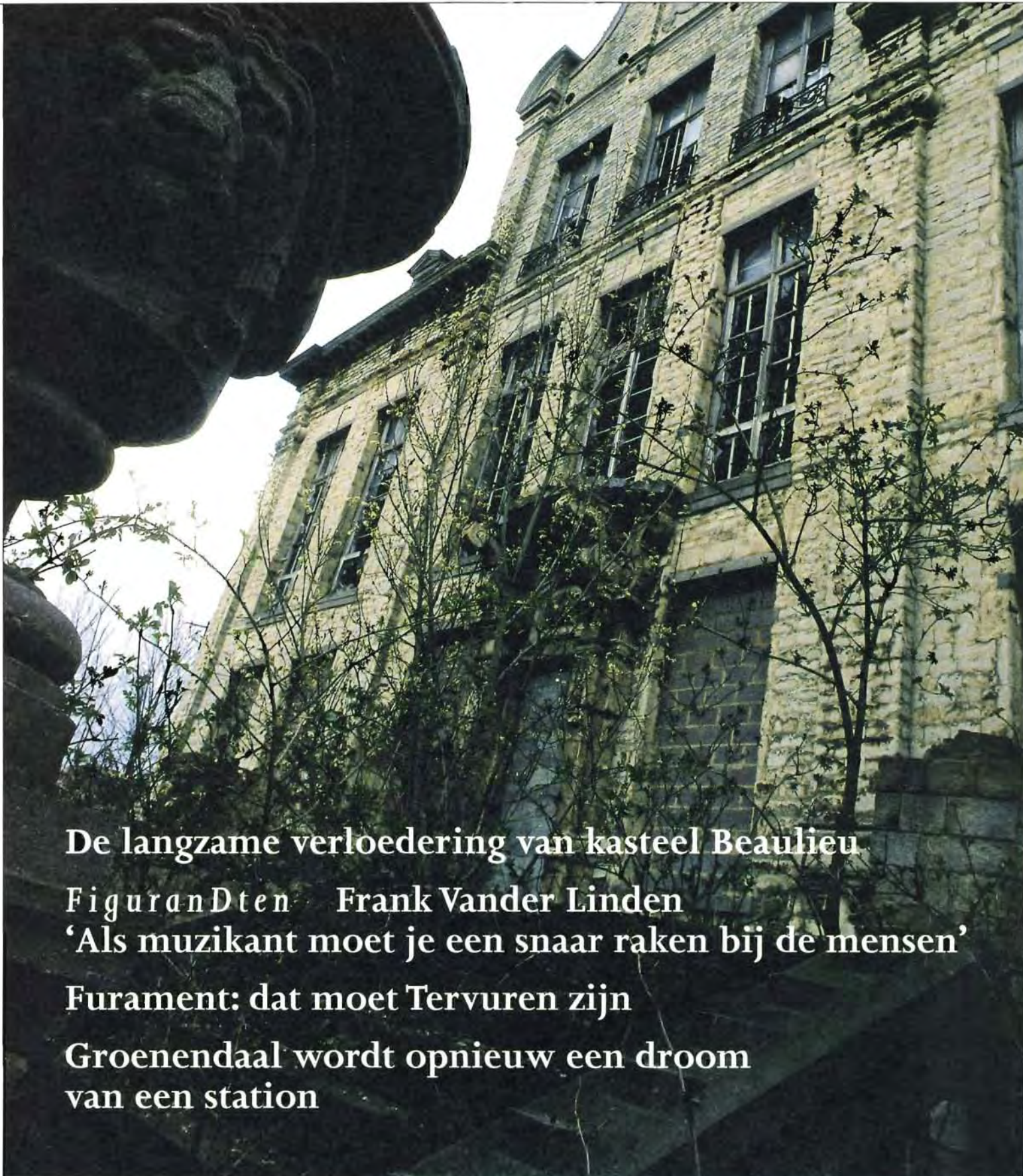

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

De langzame verloedering van kasteel Beaulieu

Figuranten Frank Vander Linden

'Als muzikant moet je een snaar raken bij de mensen'

Furament: dat moet Tervuren zijn

**Groenendaal wordt opnieuw een droom
van een station**

Iedereen is uitgenodigd en heel bijzonder de EU-inwoners

Europa heeft een heuse eigen feestdag 9 mei. Die dag leggen de ambtenaren van de diverse instellingen de sleutel onder de mat en vieren ze 'de heilige Schuman', om het met een inside-grapje te zeggen. De knipoog geldt Robert Schuman, een 'Europeaan avant la lettre'.

Robert Schuman is ongetwijfeld een van de grondleggers van de Europese integratie. Als Europa 9 mei tot officiële feestdag heeft uitgeroepen verwijst het naar die gedenkwaardige 9 mei in 1950, toen Schuman in het prachtige Salon de l'Horloge aan de Quai d'Orsay in Parijs op een persconferentie zijn historische oproep lanceerde voor Europese samenwerking. Die dag geldt als een keerpunt in de Europese geschiedenis en de Unie heeft er al jaren een officiële feest- en herdenkingsdag van gemaakt waarop de instellingen hun deuren voor het publiek ontsluiten. Dit jaar is dat het geval op zaterdag 8 mei vanaf 10.00 uur. In Brussel maken vele duizenden jaarlijks gebruik van de mogelijkheid om een kijkje te nemen in de gebouwen van het Europees Parlement, de ministerraad of de Commissie.

Stilaan traditie

Een aantal gemeenten in de rand laat zich op 9 mei evenmin onbetuigd, maar van een massaal inspelen op deze mogelijkheid om bruggen te slaan is allerminst sprake. In sommige gemeenten, zoals Wezembeek-Oppem, Dilbeek of Beersel, is een Europa-dag al een traditie geworden.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Op 9 mei lanceerde Europeaan avant la lettre Robert Schuman zijn historische oproep voor Europese samenwerking

Elders, zoals in Grimbergen, was het initiatief van 1996 om Europese inwoners op een kennismakingsreceptie uit te nodigen, een eendagsvlieg. Beersel kent al enkele jaren zijn Europese Kasteelfeesten, maar zet daarnaast nog andere activiteiten op die EU-burgers nauwer bij het dagelijkse leven betrekken, zoals de autocartrip in 1998 met als motto 'Europa ontmoet de rand'. Overijse organiseert regelmatig onthaalactiviteiten voor de buitenlanders en dit jaar mikt het Cultureel Centrum Den Blank op 28/29 mei op de EU-burgers met een gratis 'onthaalconcert' waarvoor pianist Hans Lamal uit Overijse en een strijkerskwintet uitgenodigd zijn.

Europees gebak

Een specifieke activiteit voor de Europese feestdag is er in Wezembeek-Oppem en Dilbeek. De faciliteitengemeente Wezembeek 'viert' op zaterdag 8 mei vanaf 18.30 uur in Gemeenschapscentrum De Kam met een info-beurs over de Europese instellingen en de euro en over de Vlaamse Gemeenschap. Later is Europees commissaris Karel Van Miert de gastspreker en brengt een Spanjaard een getuigenis in het Nederlands. Het opzet baadt in een Spaanse sfeer met optreden van een Spaanse muziekgroep en een receptie met een Spaanse toets. Dilbeek van zijn kant wil duidelijk maken dat hier niet alleen Vlamingen thuis zijn en sleutelt dit jaar voort aan zijn Europees imago. De aanzet werd destijds gegeven door CVP-schepenen Jan Margot die ook nu, vanuit een andere verantwoordelijkheid, de stuwende kracht blijft achter dit initiatief. 'Wij zetten telkens de landen die het halfjaarlijkse EU-voorzitterschap bekleden in de kijker', aldus Jan Margot. Dit jaar is op zaterdag 8 mei om 11.15 uur aan het gemeentehuis speciale aandacht voor Duitsland en Finland. Margot spreekt over een 'lagedrempelactiviteit' waarop niet alleen de Vlamingen zijn uitgenodigd maar iedereen, en heel bijzonder de EU-inwoners. 'We trekken in stoet, met de fanfare op kop, door het dorp en nodigen iedereen uit op een receptie. Daar worden typische hapjes en drankjes geserveerd uit de landen die EU-voorzitter zijn, naast het 'Europees' gebak dat een bakker uit de gemeente voor deze gelegenheid bereidt. Om de integratiegedachte extra te onderlijnen brengen een Duitser en een Fin nog een korte welkomstgroet. Onze activiteit lokt elk jaar twee- tot driehonderd mensen', zegt Jan Margot. Dilbeek telt 2,79% EU-ingezetenen onder zijn inwoners.

Johan Cuppens

European holiday on 9th May

When Europe proclaimed 9th May an official holiday it was making reference to the memorable 9th May in 1950 when, before the term existed, European Robert Schuman launched his call for European collaboration. The Union has made it an official holiday and remembrance day on which the institutions will open their doors to the public. You can for example visit the European Parliament on 8th May from 10.00 hours. A number of municipalities in the suburbs will also be putting on a good show. Some municipalities like Beersel and Overijse regularly organise activities to involve EU citizens more closely in the community whilst others, such as Wezembeek-Oppem and Dilbeek, are organising specific activities for the European holiday.

FOTO: PATRICK DE SEROUX/ANP

Miet Smet

- Ik heb geen vrienden in de politiek. (premier Jean-Luc Dehaene op de persconferentie bij de voorstelling van het verkiezingsprogramma van de CVP)
- Liefde bestaat niet in politiek. Zodra die wel groeit, is het tijd om achterdochtig te worden. (de Nederlandse minister-president Wim Kok in De Standaard)
- Dat is het coolste wat ik ooit gezien heb. (een bemanningslid van de Amerikaanse destroyer Gonzalez na het per lanceercomputer afvuren van de eerste Tomahawk-kruisraket op Joegoslavië)
- Ik vind het helemaal niet evident op deze aarde rond te lopen. Er zijn zoveel vervelende dingen die zich maar blijven herhalen en dat wordt sulaan heel vermoeiend. (acteur Jan Decler in Humo)
- In de politiek moet je heel goed weten welke concrete doelstellingen je wilt behalen, en een concrete doelstelling is niet: we gaan lief zijn voor iedereen. (minister van Tewerkstelling en Arbeid en van Gelijke Kansen Miet Smet in De Morgen)
- Het gaat in het leven om de aai op je wang. (zanger Robert Long in Elsevier)
- Als je geen goed hart hebt straal je niets uit: dan ben je koel, koud en lelijk. (miss België en miss Vlaanderen Brigitta Callens in Het Nieuwsblad)

- In de politiek moet je veel dragen: de klachten van de mensen, kritiek van de pers en, zeker in een eerste fase het feit dat je herkenbaarheid als vrouw niet groot is. (minister Miet Smet in De Morgen)
- Overal waar mannen optreden, gaan

vrouwen over tot ziekelijk flirtgedrag en laten ze zich de tweede viool aansmeren. (schrijfster Germaine Greer in De Volkskrant)

- We leven niet meer in een democratie maar in een emocratie. (...) Praten en nadenken over waarden wordt vandaag meer en meer taboe. Net als bij de Romeinen nemen brood en spelen de plaats in. In deze tijd heet dat dan seks en de lotto. (kardinaal Danneels in Het Nieuwsblad)
- Er is een tijd geweest dat ik me elke dag moest verantwoorden waarom ik een rode blouse of een gele jurk aanhad. Vreselijk vond ik dat: ik wilde dat ze iets zouden zeggen over mijn dossierkennis, maar ik heb ermee moeten leren leven. (minister Miet Smet in De Morgen)
- Ik heb veel respect voor Vlaanderen en zijn cultuur. Het is jammer dat veel Franstaligen niet de taal spreken van de meerderheid. (Philippe Bodson, ex-voorzitter van het directiecomité van Tractebel en kandidaat op de senaatslijst van PRL-FDF in Het Nieuwsblad)
- Het probleem is dat in het Vlaams Parlement alleen Vlamingen zitten. Ze hitsen elkaar op om ter Vlaamst. (premier Jean-Luc Dehaene op een verkiezingsbijeenkomst in Haacht)
- Ik heb tijdens de voorbereiding van deze verkiezing van mevrouw Muller (de eentalig Franse organisatrice van de miss België verkiezing, red.) meer Frans geleerd dan op school. (miss België en miss Vlaanderen Brigitta Callens in Het Nieuwsblad)
- Was er respect, dan zou er een andere wereld zijn. (actrice Dora van der Groen in Het Nieuwsblad)

VAN HOREN ZEGGEN

De langzame verloedering van kasteel Beaulieu 4

Het 17e eeuwse barokke kasteel Beaulieu in Machelen staat er al decennia bij als een spookslot. Als er niet snel wordt ingegrepen is dit historische monument ten dode opgeschreven.

Jeugd auteurs doen een boekje open voor hun lezertjes 8

Taalproblemen in Brusselse verzorgingsinstellingen onderzocht 9

Figuranten 10

Tekstschrijver, zanger en gitarist Frank Vander Linden vindt het maar onbegrijpelijk dat de prostituees in België een beter statuut hebben dan muzikanten.

Slaat het laatste uur voor de natuur? 12

Brabantse gastgezinnen voor buitenlandse studenten 16

CC Strombeek viert zilveren jubileum op het water 21

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • APRIL IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.
 Hoofdredactie: Henry Coenjaarts
 Eindredactie: Geneviève Ostyn
 Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel
 Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele
 REDACTIEADRES:
 Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren
 tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86
 Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,
 Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

De langzame verloedering van kasteel Beaulieu

Het 17e eeuwse barokke kasteel Beaulieu langs de Woluwelaan in Machelen staat er al decennia vervallen bij. Vooral de afgelopen jaren is de toestand er zienderogen op achteruit gegaan. Gebrek aan daadkracht en onbegrip van de overheid liggen volgens Luc Vanlaethem, voorzitter van de vzw Beaulieu, aan de basis van de voortschrijdende aftakeling van het gebouw.

De aftakeling van Beaulieu begon in 1982 toen de monumentale houten toegangspoort werd ontvreemd. Tijdens de jaren daarna verdwenen achtereenvolgens schouwen, lambriseringen, deuren en tal van andere ornamenten uit het kasteel. In oktober 1992 werden drie van de negen medaillons van het geklasseerde Herculesplafond van de kunstenaar J.C. Hansche gestolen. Twee werden er uit het plafond weggenomen en beschadigd achtergelaten in het kasteel. Intussen is een deel van de vloeren van de bovenverdiepingen ingestort waardoor een medaillon onherroepelijk verloren is gegaan. De nog resterende medaillons hebben zware schade opgelopen, o.a. door het insijpelen van water.

Moeizame overdracht

De vraag is natuurlijk waarom het kasteel nu al jaren staat te verloederen zonder dat iemand er een hand naar uitsteekt. 'Toen wij de vzw Beaulieu oprichtten was het de bedoeling om het kasteel in eigen beheer te restaureren. De kosten hiervoor werden in 1988 geschat op 60 miljoen voor een harde restauratie en 30 miljoen voor een zachte. Gespreid over een periode van drie jaar was dat voor de vzw Beaulieu, die gesteund werd door een aantal sponsorende bedrijven, een haalbare kaart', legt Luc Vanlaethem uit. De vzw Beaulieu moest haar plannen echter noodgedwongen op de lange baan schuiven. In 1988 was kasteel Beaulieu nog eigendom van de nationale overheid, maar het moest in het kader van de staatsvorming van de jaren 80 overgedragen worden aan de regionale Vlaamse overheid. 'Het heeft tot in 1991 geduurd vooraleer die overdracht een feit was', zegt een verholgen Vanlaethem. 'We hebben ons restauratieproject herbekeken en kwamen tot de vaststelling dat de restauratie op dat moment het dubbele zou gaan kosten van wat we in 1988 hadden berekend. We hebben toen noodgedwongen beslist om van ons project af te zien en af te wachten wat er met het kasteel zou gaan gebeuren.'

Tegenstrijdige bepalingen

De afwachter houding van de vzw Beaulieu belette niet om door middel van allerlei ludieke acties, zoals een eigen Open Monumentendag in het kasteel, de voortschrijdende verloedering aan de kaak te stellen. Toch zou het tot in 1994 duren alvorens de Vlaamse regering besliste om het kasteel in erfpacht te geven. Van de vier gegadigden was het uiteindelijk het bedrijf NV Socotrel dat in de ogen van de Vlaamse regering het aantrekkelijkste financiële voorstel deed en dus bijgevolg de erfpacht in de wacht sleepte. In de overeenkomst die de NV Socot-

rel op 6 juni 1994 met de Vlaamse regering ondertekende, werd ondermeer bepaald dat het bedrijf Beaulieu zou opknappen en in ruil daarvoor kantoren in het kasteel mocht onderbrengen. De toekomst van het slot leek verzekerd, maar er kwam opnieuw een kink in de kabel; Door een herstructurering werd de NV Socotrel opgenomen in de groep Belgian Industries, die de erfpacht om voornamelijk onduidelijke redenen versluisde naar een NV Beaulieu. Afgezien daarvan rijst de vraag of de nieuwe NV Beaulieu het kasteel na de restauratie wel als kantoorruimte mag gaan gebruiken. Amper een maand na de ondertekening van de erfpacht met de NV

'De aftakeling van kasteel Beaulieu begon in 1982 toen de monumentale houten toegangspoort werd ontvreemd'

Socotrel is immers een KB van kracht geworden dat bepaalt dat er geen functiewijzigingen mogen gebeuren aan gebouwen die in een bufferzone liggen (een gebied dat zich tussen de woon- en de industriezone bevindt). Het kasteel is nog steeds een woning en daar mag dus niet zomaar een andere functie aan worden gegeven; Er bijvoorbeeld kantoren in onderbrengen kan dus niet. Het KB bepaalt daarenboven dat er niet zomaar mag worden bijgebouwd aan gebouwen zoals het kasteel Beaulieu die in zo'n bufferzone liggen. Desalniettemin staat in de erfpachtovereenkomst dat de ontbrekende toren van het kasteel moet worden bijgebouwd. De bepalingen in de erfpachtovereenkomst zijn dus strijdig met de wetgeving en dat zorgde voor een patstelling waardoor de hoogdringende restauratiewerken nog maar eens op de lange baan werden geschoven.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Geen dak zonder garantie

Bij het ter perse gaan van dit nummer vernemen we dat de Vlaamse Gemeenschap bereid is om op korte termijn over te gaan tot de meest dringende herstellingswerken aan kasteel Beaulieu, met name de vernieuwing van het dak en het dichtmaken van de vensters.

De kosten hiervan –die geschat worden op 1,6 miljoen frank– wil de Vlaamse Gemeenschap verhalen op de erfpachthouder die in het verleden heeft nagelaten om deze werken uit te voeren. Alvorens met de werken van start te gaan wil de Vlaamse overheid via een gerechtelijke beslissing wel de garantie dat zij het bedrag van 1,6 miljoen kan terugvorderen van de erfpachthouder.

De gemeente Machelen blijft volgens gemeentesecretaris Daniël Schell bereid om daarna onder welbepaalde voorwaarden de andere restauratiewerken uit te voeren.

FOTO: ARCHIEF DE BRUNELIÈRE

Gemeente wil het zelf doen

De volksvertegenwoordigers Sauwens (VU) en Marsoul (CVP) luiden begin dit jaar opnieuw de alarmklok. Op 1 februari l.l. nodigden zij de pers uit om een kijkje te komen nemen in het vervallen kasteel.

Amper twee weken na deze persontmoeting volgde een gemeenschappelijke actie van de cultuur-, milieu- en sportraden van Machelen. Op de slotdag van deze actie verklaarde burgemeester Roger De Wulf dat de gemeente Machelen haar verantwoordelijkheid niet zal ontlopen en het kasteel wil kopen, om het vervolgens met subsidies en in samenwerking met een privé-partner te restaureren. Gemeentesecretaris Daniël Schell van Machelen bevestigt dit voornemen. 'We hebben al contact opgenomen met de bevoegde minister in de

Vlaamse Gemeenschap, Wivina Demeester. We hebben haar gezegd dat we bereid zijn het kasteel te renoveren voor een symbolisch bedrag, maar daarvoor hebben we wel de steun nodig van privé-partners, bedrijven dus die het kasteel na de restauratie voor eigen doeleinden kunnen gebruiken, door er bijvoorbeeld congreszalen of kantoorruimten in te voorzien. Momenteel zijn dergelijke functieveranderingen echter niet toegestaan. Er moet dus dringend een wetswijziging komen, omdat we onmogelijk privé-partners voor de restauratie warm kunnen maken als het kasteel daarna alleen als woning mag worden gebruikt. In eerste instantie willen we dat de bestaande contractuele erfpachtovereenkomst zou worden verbroken. De gerechtelijke procedure die daartoe moet leiden loopt momenteel. Ten tweede moet de Vlaamse regering voor een aangepast wettelijk kader zorgen, waardoor het mogelijk wordt om aan het kasteel een andere functie te geven. Daarover zijn we momenteel nog aan het onderhandelen. We zien de toekomst echter vol vertrouwen tegemoet. Over ten laatste vijf jaar hopen we ons doel bereikt te hebben', aldus een optimistische gemeentesecretaris Schell.

Waarom nog restaureren?

Waarom al die moeite doen om Beaulieu na zoveel jaar alsnog te restaureren? Is het kasteel al die heisa trouwens eigenlijk wel waard? 'Het oude adellijke geslacht Thurn und Taxis ligt aan de basis van de organisatie van de internationale post-

dienst vanaf het einde van de 15e eeuw. Een van de telgen van dit geslacht, Lamoral Claudius II von Thurn und Taxis, heeft kasteel Beaulieu laten bouwen als een 'maison de plaisance', legt Vanlaethem uit. 'Naast de historische band met deze oude adellijke familie, is kasteel Beaulieu belangrijk omwille van het stucwerk van J.C. Hansche. Ander werk van deze meester vinden we terug in de abdij van Park in Heverlee en in het kasteel Horst in Sint-Pieters-Rode. De heldendaden van Hercules zijn eveneens uitgebeeld op plafonds in het kasteel Modave en het Brouwershuis in Gent. Het bijzondere aan deze drie collecties is dat ze een evolutie laten zien in de beheersing van deze kunstvorm, wat deze drie plafonds zo uniek maakt', aldus nog Luc Vanlaethem. Hij wijst er terloops ook op dat de bekende 17e eeuwse Mechelse bouwmeester Lucas Faydherbe –die een leerling was van Rubens– wordt genoemd als de architect van Beaulieu. Dat is weliswaar nog niet wetenschappelijk aangetoond, maar het staat al wel vast dat Faydherbe andere projecten voor Lamoral Claudius II van Thurn und Taxis realiseerde. Omwille van heel deze geschiedkundige en artistieke context vindt de voorzitter van de vzw Beaulieu dat het kasteel van de ondergang moet worden gered. 'Er zijn al te veel waardevolle gebouwen met de grond gelijk gemaakt omdat men de historische en architecturale betekenis niet kende of er geen waardering voor opbracht.'

Vanessa Vangindertael

Du monument baroque au pigeonnier classé?

Le château Beaulieu de style baroque datant du 17ème siècle, à Machelen, qui avait été construit sur l'ordre de Lamoral Claudius II von Thurn und Taxis, est à l'abandon depuis plusieurs décennies. Ces dernières années surtout, son état s'est encore dégradé à vue d'œil. D'après l'asbl Beaulieu, cette situation est due à l'inertie et à l'incompréhension des pouvoirs publics. Lors de la mise sous presse du présent numéro, nous apprenons que les autorités flamandes sont disposées à procéder à court terme aux travaux de réparation les plus urgents et que la commune de Machelen est décidée à exécuter ensuite les autres travaux de restauration sous certaines conditions bien définies.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

BEERSEL

Loco Loco '99

De Jeugd Raad Beersel en 11.11.11 zorgen er elk jaar voor dat jongeren in Beersel op een ongedwongen manier kennis kunnen maken met andere culturen. Wereldmuziek, wereldworkshops en een exotische fuif zijn de ingrediënten die in de Zennevallei sterk aanslaan, want Loco Loco zit nu al 4 jaar in de lift. Dit jaar sponsort trouwens niet alleen het gemeentebestuur, maar ook de provincie Vlaams-Brabant. In de namiddag van 15 mei kan iedereen van 14 tot 20 uur in een reuzentent aan het

sportcomplex O. Van Roy in Huizingen gratis genieten van live optredens van Orchestra Samar (Marokko), Dzidzolie (percussie) en Afro-Fusion (Rwanda-Togo) of deelnemen aan een pak workshops: maculelê (Braziliaanse gevechtsdansen met stokken), Afro-Latino instrumenten, Afrikaanse dans met live-begeleiding,

salsa-techno, maskers, armbandjes en regenstokken maken, haarvlechtjes en kraaltjes rijgen, enz. Zoals altijd is er een derde-wereldmarkt met exotische eetstands.

's Avonds is er een exotische fuif, gecombineerd met 2 muziekoptredens. Dit jaar staan Proyeccion Latina en Odemb' Afrika op de Loco-Locoplanken. Ook bij regen is tropische sfeer verzekerd! Info: 02/382.08.19, voorverkoop kaarten in de meeste jongerencafés in de Zennevallei.

MT

VILVOORDE

Oefenen voor 13 juni

In het kieskanton Vilvoorde, Kampenhout, Machelen en Zemst kunnen de inwoners op 13 juni elektronisch gaan stemmen. De stad Vilvoorde is intussen bezig met een brede voorlichtingscampagne om de overstap van potlood- naar lichtpenstemmen zo vlot mogelijk te laten verlopen. De stad verspreidde een informatiefolder over elektronisch stemmen van Binnenlandse Zaken in alle brievenbussen van de Zennestad. De folder ligt ook ter beschikking in het stadhuis, het Portaelscentrum en de bibliotheek.

Vanaf 1 april kunnen de Vilvoordenaren de theorie aan de praktijk toetsen. Zo zal er in het Portaelscentrum, de hal van het stadhuis en de bibliotheek een stemproefinstallatie worden opgesteld. Bij de jaarmarkt van 26 april, de zondagse rommelmarkten op de Grote Markt en de handelsbeurs van de Far-West (7, 8 en 9

mei op het plein aan de Rooseveltlaan) zullen eveneens stemproefinstallaties ter beschikking staan van de bevolking.

Het elektronisch stemmen biedt het voordeel dat de resultaten van de stemtelling betrouwbaarder en sneller beschikbaar zijn. Bovendien zijn telbureau's en het drukken van stem-

FOTO: PASCAL VIGNERON

biljetten overbodig geworden. Nadeel is wel het prijskaartje. Vilvoorde moet voor de aankoop van stemapparatuur en stemhokjes 4,5 miljoen neertellen.

JH

WEMMEL

Omgaan met kanker

Olga Lemmens, coördinator van de Vlaamse Liga tegen Kanker in de regio Vlaams-Brabant, kondigt opnieuw een reeks lessen aan voor kankerpatiënten. Tijdens tien lessen geven mensen uit het vak informatie, psycho-sociale begeleiding en complementaire zorg. De lessen worden elke dinsdag gegeven in beperkte

groep vanaf 27 april 1999 tot 29 juni 1999, telkens van 14 tot 16.30 uur in het Dagcentrum, Vander Vekenstraat 158 in Wemmel. Het is de eerste keer dat de Liga de lessen in Wemmel organiseert. Inschrijven is noodzakelijk en kan via tel. 016/23 00 91 (Olga Lemmens). Het aantal deelnemers is beperkt. JH

GRIMBERGEN

Lift naar de sterren

De Volkssterrenwacht Mira vzw kreeg na een decennium administratieve rompslomp eindelijk groen licht voor de uitbreiding van haar gebouwcomplex in de Abdijstraat in Grimbergen. Er komt ondermeer een lift, zodat bezoekers van hogere leeftijd en gehandicapten eveneens een glimp kunnen opvangen van de installaties die zich op de hogere verdiepingen bevinden. Omdat de plannen voor een nieuw gebouw nogal duur uitvielen, klopte de vzw voor financiële steun bij Toerisme Vlaanderen aan, dat 60 procent -ruim 12 miljoen frank- van het nieuwe gebouw zal subsidiëren. De opening van de bijbouw is voorzien voor volgend jaar. Jaarlijks bezoeken ruim 11 000 kijklustigen de Volkssterrenwacht. In 1967 installeerde pater Pieraerts op de tweede verdieping van het nieuwe abdijgebouw een privésterrenwacht. Gewezen BRT-weerman Armand Pien overtuigde Pieraerts van het belang om de sterrenwacht ook open te stellen voor het publiek.

Volkssterrenwacht Mira, Abdijstraat 20 in Grimbergen. Voor meer info: tel. 02/269 12 80.

JH

HALLE-VILVOORDE

Oppas voor zieke kinderen

Werkende ouders hoeven binnenkort geen vakantie meer te nemen om thuis voor hun zieke spruit te zorgen. Vanaf september wordt daar immers speciaal opgeleid personeel voor ingeschakeld. De gemeenten die hiermee van start gaan zijn Londerzeel, Merchtem, Opwijk, Ternat, Dilbeek, Lennik, Beersel, Roosdaal, Herne, Pepingen en Bever. Dit project is het eerste resultaat van een nieuw

werkgelegenheidspact voor de regio Halle-Vilvoorde dat tot stand kwam na de sluiting van Renault-Vilvoorde. Het is de bedoeling om via dit pact langdurig en laaggeschoolde werklozen opnieuw werk te bezorgen. Het thuiszorg-project zal werk bieden aan tien half-tijdse werkrachten in Gesco-statuut. Hun opdracht bestaat er onder meer in om zieke kinderen te verzorgen en maaltijden te

VLAAMSE INFOLIJN

Wegwijs via 0800-30201

Wie om informatie naar deze of gene overheidsdienst belt, krijgt niet zelden de Vier Seizoenen van Vivaldi te horen in plaats van een concreet antwoord op zijn vraag. De Vlaamse overheid is gelukkig tot het inzicht gekomen dat Vivaldi in de concertzaal thuis hoort en dat de burger recht heeft op accurate informatie. Met het oog daarop is sinds 10 maart de Vlaamse

infolijn operationeel. Wie worstelt met administratieve problemen kan gratis bellen naar die infolijn. De vraagsteller krijgt dan meteen de telefoonnummers van de Vlaamse of federale overheidsdiensten die hem of haar zonder omwegen verder zouden moeten helpen. De Infolijn is elke dag bereikbaar van 9 tot 19 uur op het gratis nummer 0800-30201.

IN DE SCHADUW VAN GAASBEEK

Het kasteeldomein van Gaasbeek kennen de meeste wandelaars en dagjesmensen wel. Maar dat de Vlaamse Gemeenschap daar tegenover, aan de andere kant van de kasteelstraat het 'Groenenbergkasteel' met daar rond het 45 ha grote Groenenbergpark beheert, weten wellicht weinigen.

In dit seizoen is het park met zijn vele frisse voorjaarsbloemen een lust voor het oog. De Engelse tuinarchitectuur van de

18e eeuw is hier niet ver weg: Kronkelende wegen, uitgestrekte graspleinen met alleenstaande bomen die er soms al meer dan één eeuw staan en die behoren tot de merkwaardigste van Vlaanderen. Het kasteel dat na de Duitse bezetting in verval was geraakt, werd inmiddels gerestaureerd. Het was een notaris uit het nabije Halle die deze stulp rond 1890 liet bouwen.

FOTO: PASCAL VIGNERON

JR

ZELLIK

Inlezers gezocht

Atelier Helen Keller vzw en Progebraille vzw zijn twee organisaties die teksten

FOTO: RITA DAREELS

bereiden. Het huishouden hoeven ze niet te doen. Ze zullen worden gerekruteerd door de vijf gemeentes (of OCMW's) die nu al over buitenschoolse kinderopvang beschikken (Londerzeel, Bever, Lennik, Ternat en Beersel). Ophouwwerk Haviland coördineert. Via een centraal nummer is de dienst dag en nacht bereikbaar, ook in het weekend. De opvang kan alleen van maandag tot vrijdag tussen 7 en 19 uur en voor maximaal tien opeenvolgende uren. Er wordt een bijdrage van zo'n 400 frank gevraagd en een doktersbriefje is verplicht.

VV

ZENNE EN ZONIËN

Hulp in nood

De OCMW's van Halle, Overijse, Beersel, Drogenbos, Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw slaan de handen in elkaar om de inwoners van hun regio ambulante hulpverleningsmogelijkheden te bieden. De OCMW's hielden in september 1998 hun Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) boven de doopvont. Op 1 januari 1999 werd het Centrum door de Vlaamse Gemeenschap officieel erkend als ambulante eerstelijnsdienst. Bij het CAW kan iedereen in de regio terecht met vragen en problemen rond relatie, gezin en huwelijk. Het CAW biedt echter ook hulp aan mensen die problemen hebben met stress, depressie, partnerkeuze, zwangerschap, traumaverwerking, enz. Zowel volwassenen als kinderen kunnen bij het CAW terecht. De dienstverlening wordt verzorgd door maatschappelijke werkers, juris-

produceren voor blinde en slechtziende personen in braille, grootletterdruk en gesproken vorm. Voor hun studio's in Zellik en Laken zoeken ze vrijwilligers voor het inlezen van boeken. Mensen met een goede stem en articulatie die zich 1 à 2 uur per week kunnen vrijmaken worden uitgenodigd om een stemproefje af te leggen. Als u belangstelling hebt voor studiewerk, aarzel dan niet om contact op te nemen.

Voor meer informatie: AHK en PGB, Van Malderenstraat 33, 1731 Zellik, tel. 02/466 94 40. Studio Zellik: Luk Roelant, tel. 02/481 87 22. Studio Laken: Steven Marynissen, tel. 02/424 27 24.

ten en psychologen. De begeleiding door maatschappelijke werkers is gratis, voor de opvang door gespecialiseerde medewerkers wordt een bijdrage gevraagd die afhankelijk is van het inkomen. Voor minderjarigen, studenten en bestaansminimumgenieters is ook deze dienstverlening gratis.

Voor meer info: tel. 02/363 85 05.

JH

Jeugdauteurs doen een boekje open voor hun lezertjes

Vlaanderen telt momenteel zo'n 150 jeugdauteurs die regelmatig nieuwe verhalen op hun jonge lezertjes los laten. Jammer genoeg zijn er nog altijd kinderen die niet regelmatig lezen. De provincie Vlaams-Brabant wil hier zeker in de rand iets aan veranderen. Daarom dokterde ze een systeem uit waarbij kinderen uit de zes faciliteitengemeenten in hun school kennis kunnen maken met enkele populaire jeugdauteurs.

8

'We willen de drempel naar het Nederlandstalig jeugdboek verlagen, ook voor anderstalige kinderen. We zouden het fijn vinden als meer mensen de weg naar onze bibliotheken zouden vinden', zegt gedeputeerde Herman Van Outgaerden, verantwoor-

'We zouden het fijn vinden als meer mensen de weg naar onze bibliotheken zouden vinden'

delijk voor het Vlaams karakter in de provincie Vlaams-Brabant. 'Vorig jaar zijn we begonnen met het aanmoedigen van de kinderen uit de rand om boeken van Vlaamse auteurs te lezen. De bekende jeugdschrijfster Mieke Vanpol deed toen de ronde van de Vlaamse faciliteitengemeenten in de Vlaamse rand om in de bibliotheken te gaan vertellen over haar werk. Telkens werd ook een kleine tentoonstelling opgezet rond haar jeugdboeken en die van haar collega's. Zo'n twintig scholen deden mee, waaronder ook een Franstalige school uit Wemmel. Het succes vertaalde zich in flink wat kinderen die opnieuw lid

werden van de bibliotheek in hun dorp. Alle bibliotheken vroegen om het initiatief ook dit jaar te herhalen', vertelt David Vits die bij de provincie is belast met de concrete uitwerking van het project.

Vertelnamiddagen

Op initiatief van gedeputeerde Herman Van Outgaerden zijn de leesbevorderingsactiviteiten dit voorjaar aan hun tweede uitgave toe. Deze keer kunnen de kinderen uit de zes faciliteitengemeenten kennis maken met de populaire jeugdschrijver Ronni Hermans en zijn al even geliefde illustrator André Sollie. Nieuw is dat in de bibliotheken van Sint-Genesius-Rode en Wemmel van april tot november ook regelmatig vertelnamiddagen zijn gepland. Vertelster Marleen Verdegem komt spannende en leuke verhalen vertellen voor kinderen uit de derde kleuterklas, het eerste en het tweede leerjaar. 'Hoe groot de belangstelling voor een ontmoeting met een jeugdauteur dit jaar zal zijn, weten we nog niet omdat de activiteiten nog volop aan de gang zijn. Maar op basis van de eerste resultaten zullen de positieve cijfers van vorig jaar ook nu worden gehaald', meent David Vits. Vermeldenswaard is ook dat Wezembeek-Oppem vorig jaar de boot afhiel maar dit jaar toch mee in het project stapte. De komende maanden hebben de kinderen van Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Linkebeek nog een ontmoeting te goed met illustrator van jeugdboeken André Sollie. Marleen Verdegem komt vertellen in de bibliotheek van Rode op de woensdagen 21 april, 19 mei en 16 juni en in Wemmel op 22 september, 27 oktober en 24 november.

ILUSTR. PATRICK DE ROOSELAERE

Minder betuttelend

In de rand wonen en werken verschillende jeugdauteurs. De populaire jeugdschrijver Roger Schoemans, al verschillende malen laureaat van de Kinder- en Jeugdjury, heeft zijn vaste stek in Beersel. Onlangs nog kreeg hij voor zijn hele oeuvre, waarvan ook heel wat boeken in andere talen werden vertaald, de Herman Teirlinckprijs van de gemeente Beersel. 'Vlaanderen staat wat zijn jeugdliteratuur betreft op een zeer behoorlijk niveau. Het is een genre dat zeker niet mag worden onderschat en dat de laatste jaren een enorme evolutie doormaakte. De thema's zijn veel volwassener geworden. De toon is ook minder betuttelend. Er zit nog wel een boodschap in jeugdboeken, maar de jonge lezertjes hebben niet het gevoel dat hen iets wordt opgedrongen. Spannende en goed geschreven boeken doen het nog altijd goed bij de Vlaamse jeugd', aldus Roger Schoemans.

Ingrid Depraetere

Patiënten moeten dikwijls twee barrières overwinnen

'Patiënten die terechtkomen in Brusselse ziekenhuizen of verzorgingsinstellingen moeten niet zelden twee barrières overwinnen: de relatie patiënt-arts is op zich al niet eenvoudig maar als je dan bovendien nog met een taalbarrière moet afrekenen dan wordt het natuurlijk nog moeilijker om een vertrouwensrelatie op te bouwen', aldus Myriam Verkouter van het Centrum voor Interdisciplinaire Studie van Brussel en wetenschappelijk coördinator van een studie naar de kwaliteit van de communicatie in de contacten van patiënten en huisartsen in Brusselse verzorgingsinstellingen.

De taalproblemen in Brusselse ziekenhuizen of verzorgingsinstellingen zijn bekend en halen regelmatig het nieuws: de openbare en bi-communautaire ziekenhuizen hebben volgens de wet een tweetalig statuut maar in de praktijk is de tweetaligheid soms ver te zoeken. Aan die problematiek werden al heel wat studies gewijd, maar dat is niet het geval voor de persoonlijke interactie tussen de patiënt, de huisarts en de verzorgingsinstelling. Om die leemte op te vullen, startten de Brusselse Huisartsen vzw, De Vlaamse Wachtdienst Brussel vzw en het Doktersgild Van Helmont met een onderzoek naar de kwaliteit van de communicatie in de contacten van de patiënten en van de huisartsen met de Brusselse verzorgingsinstellingen. Het project wordt geleid door een multidisciplinaire stuurgroep waar onder meer de Vrije Universiteit Brussel, de Katholieke Universiteit Brussel, de Brusselse Welzijnsraad en de huisartsenverenigingen deel van uitmaken en wordt gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschap.

Meer dan een taalonderzoek

De eerste fase van het onderzoek begon in februari en loopt tot eind juni. In die fase wordt een representatief staal van 100 Nederlandstalige huisartsen (40 artsen in Brussel, 60 in de rand) gevraagd om alle contacten te registreren die zij en hun patiënten hebben met Brusselse verzorgingsinstellingen. Tijdens de maanden juli, augustus en september volgen diepte-interviews met artsen én patiënten. In een volgende fase worden ziekenhuizen, beleidsmensen en artsenverenigingen geconfronteerd met de resultaten van de analyse met het oog op het zoeken naar oplossingen en het formuleren van voorstellen, niet alleen wat het taalaspect betreft maar ook het communicatiebeleid in het algemeen: hoe worden huisartsen en patiënten onthaald en begeleid in de verzorgingsinstelling 'Wij willen niet zomaar een pakketje afleveren dat dan in een ja verdwijnt. Dit onderzoek

'We maken het de Franstaligen gemakkelijk door zelf Frans te spreken en daar geen punt van te maken'

loopt over een jaar, maar ook daarna willen we blijven wijzen op het belang van de problematiek en de intentie is er om er een langetermijn-project van te maken' aldus Myriam Verkouter.

Mentaliteitsverandering

'Ik heb geen pasklare oplossing voor de situatie maar wij willen graag aantonen dat het belangrijk is dat Fransstalige artsen een inspanning doen om Nederlands te spreken want je moet vertrekken van een tweetalig statuut, hoe moeilijk dat ook is. Die bewust-

Myriam Verkouter

making kun je niet verkrijgen met taalakkorden en taalpremies alleen. We moeten werk maken van een mentaliteitsverandering en dat is een zaak van lange adem. We moeten ook de hand in eigen boezem steken: we maken het de Franstaligen gemakkelijk door zelf Frans te spreken en daar geen punt van te maken. Vraag een Nederlandstalige in Brussel welke ziekenhuizen in Brussel tweetalig zijn, of hoe hij een Nederlandstalige hulpverlener kan vinden en hij zal het antwoord meestal schuldig blijven. Er lopen overigens ook niet veel klachten binnen bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en als er geen registratie van klachten is, dan is er geen probleem zo luidt de redenering. Mensen die met taalproblemen geconfronteerd worden in een ziekenhuis gaan niet aanbellen bij zo'n commissie, daar hebben ze geen tijd voor. Ze grommen een beetje en gaan dan weer braaf terug. Ik merk in discussies dat de Franstaligen zich daar niet altijd van bewust zijn; Het is niet altijd onwil, ze staan er gewoon niet bij stil. Daarom moeten we constant aan de alarmbel trekken', aldus nog Myriam Verkouter.

Geneviève Ostyn

'Sex verandert alles' is de titel van de vierde cd van rockgroep De Mens. 'In feite had de titel ook kunnen zijn 'Seks verandert alles of misschien ook weer niet', maar dat is veel te lang. Het feit dat er zoveel vragen worden gesteld over die titel bewijst dat je toch een snaar raakt, en het raken van een snaar is de bedoeling van de muzikant', aldus Frank Vander Linden, tekstschrijver, zanger en gitarist van De Mens. Hij groeide op in de rand, woonde enige tijd in Brussel en nu in Wambeek. 'Ik ben een echt randkind, meer rand kan bijna niet'.

LINDEN: MARCEL DE SIEGHEM/LEIF

Frank Vander Linden

'Als muzikant wil je een snaar raken bij de mensen'

FVL Ik ben geboren in Ukkel en woonde tot mijn zevende in Haren, wat gelet op mijn kale hoofd toch een zekere ironie inhoudt. Stel je voor dat ik in Dendermonde zou zijn opgegroeid, dan zat ik hier nu misschien zonder tanden!

Na mijn zevende verhuisden we naar Steenokkerzeel, ik ben dus echt een kind van de rand.

Toen ik 15, 16 jaar was ben ik bluesgitaar beginnen te spelen. Ik was toen een vreselijke snob zoals je dat alleen maar op die leeftijd kunt zijn. Je wil gewoon anders zijn dan je vriendjes die toen vooral luisterden naar Abba of naar hardrock. Mijn manier om mij te onderscheiden van de massa was gitaar spelen en daarbij liet ik me leiden door Stefan Grossman, een blanke Amerikaanse jood die zich tot doel had gesteld de muziek van de zwarte Amerikanen uit de jaren 30 en 40 te verbreiden. Ik ging daar helemaal in op en toen ik 18 jaar was kon ik behoorlijk met de bluesgitaar overweg. Pas toen ik aan de VUB ging studeren, kwam ik weer wat meer onder 'normale' mensen en ben ik Michel Decoster -die ik al ken van toen ik zeven jaar was- opnieuw tegen het lijf gelopen. We zijn meteen in groepjes beginnen spelen en hebben uiteindelijk De Mens opgericht. Ik speel dus in een groep met iemand die ik dit jaar al 30 jaar ken. Dat is heel wat in 'deze tijden waarin tradi-

ties verloren gaan en alles vluchtig is', of niet soms?

Meer genieten door minder

FVL Michel Decoster (bas) is bijna een broer en in Dirk Jans (drum) heb ik mijn maatje gevonden. We hebben ontzettend veel samen gewerkt bij Dirk thuis in Wambeek, waar op een bepaald ogenblik vlak in de buurt een huis te huur kwam te staan. Het resultaat is dat ik nu niet meer in de file hoef aan te schuiven om muziek te gaan maken, ik loop gewoon bij hem langs.

Het is overigens de droom van elke muzikant om in rustige omstandigheden niet-rustige dingen te doen, om lawaai te maken waar lawaai gemaakt mag worden. Ik had ook het gevoel dat ik Brussel wat had leeggezogen in al die jaren dat ik er rondliep. Het was tof maar op de duur wordt het leven in de stad bijna te gemakkelijk, zeker als je zelf je tijd moet indelen, of beter gezegd mag indelen want ik beschouw dat als een

privilege. Als ik iets moest schrijven of afwerken dan waren de mogelijkheden tot vluchten nogal groot; Zo van 'even naar de Fnac' en na een tijdje zit je daar om de twee dagen, je kent elke platenzaak en elke muziekwinkel. Als ik nu in Brussel kom, geniet ik veel meer van de dingen die de stad te bieden heeft. Trouwens, met de wagen ben je er van hieruit op amper een kwartier. Ik vind het erg dat ik een auto moet hebben, maar als muzikant kan je niet zonder. Ik zie me met mijn versterker niet meteen de trein opspringen

Constant op schoolreis

FVL Ik tour al jaren door Vlaanderen en soms heb ik het gevoel dat ik constant op schoolreis ben. Je hoort wel eens zeggen dat Vlaanderen niet groot genoeg is om vaak op te treden, maar dat is niet zo. Als je bijvoorbeeld op weg bent naar Avelgem, dan kom je onderweg nog vier wegwijsers tegen van dorpen waar je nog nooit van gehoord hebt. Die dorpen hebben ook een parochiezaal of een jeugdhuus en een jeugdhuus heeft dan weer een festival. Er zijn dus mogelijkheden zat. Het is een beetje bon ton om neer te kijken op een concert in de parochiezaal, maar als je in het zogenaamd alternatieve circuit in het buitenland meedraait, dan treedt je niet zelden op in het Glasgows equivalent van een Vlaamse parochiezaal. Het is dus allemaal heel relatief. In de stad denkt men dat in die dorpen alleen maar boerenjeugd woont en dat ze je opwachten met een tractor en een riek. De jeugd in die zogenaamde boerendorpen maakt net zo goed deel uit van de jongerencultuur als de jongeren in de grote steden. In afgelegen dorpen luisteren ze ook naar Studio Brussel en kijken ze naar MTV en de jongeren zijn daar zelfs vaak meer met muziek bezig omdat ze niet zo verwend zijn. Dat merk je ook tijdens optredens; Ze komen omdat ze écht iets willen zien en ze zijn niet zo blasé als de stadsbewoners, het is een dankbaar publiek.

Prostituees zijn beter af dan muzikanten

Jullie groep zit echt in de lift, maar De

Mens is geen cultureel ambassadeur van Vlaanderen?

FVL Nee, om verschillende redenen. Om te beginnen heeft De Mens niet de vereiste rechtsvorm, het is een feitelijke vereniging en dat we nooit naar een ander statuut zijn overgestapt komt ten dele door luiheid. Je moet ook een dossier indienen en ik zie dat de meeste van die culturele ambassadeurs een manager hebben die weet hoe je dat moet doen. Ik ben best in staat om zelf zo'n dossier op te stellen, maar tot nu toe verdien ik mijn brood en zie ik geen reden om bij de overheid aan te kloppen, wat niet wil zeggen dat ik tegen subsidies ben.

De belangrijkste reden waarom we niet de ambitie hebben om cultureel ambassadeur te worden is principieel van aard; Ik vind het nog altijd een absurde situatie dat de overheid muzikanten financieel steunt terwijl er in België of Vlaanderen niet eens

'Ik vind het absurd dat er nog altijd geen fatsoenlijk muzikantenstatuut bestaat'

een fatsoenlijk muzikantenstatuut bestaat. Als je ziet dat iemand als Johan Verminnen, die met ZAMU (vereniging van zangers en muzikanten) al jaren ijvert voor een muzikantenstatuut geen subsidies krijgt op basis van formele redenen, dan slik je toch even. Tegelijk komt er voor het orkest I Fiamminghi wel een oplossing uit de bus die buiten het wettelijke kader valt. Het is allemaal een beetje raar.

Het is overigens onbegrijpelijk dat de prostituees in België een beter statuut hebben dan de muzikanten, tenzij men ervan uitgaat dat wij de mensen minder genoegens verschaffen.

De Mens is hoe dan ook geen bedrijf in moeilijkheden?

FVL Mijn basisinkomen haal ik uit de muziek, de rest komt uit 'nevenprojecten' zoals 'Collage' op Studio

Brussel of 'Nonkel Pop' op Canvas. Daarnaast schrijf ik ook nummers voor anderen, onder meer voor Clouseau. 'Nonkel Pop' is een logische keuze: het programma draait om muziek en praten en dat zijn toevallig mijn twee hobbies. Taal en muziek, dat is voor mij hetzelfde, ik ben daar al heel mijn leven mee bezig. Ik verdien dus mijn brood door Frank Vander Linden te zijn, hoe raar dat ook moge klinken. Ik kom rond, het is goed zo en ik ben heel gelukkig. Ik heb niet zoveel geld nodig als sommige anderen en dat geeft mij de vrijheid om niet in te gaan op bepaalde voorstellen. Want als je in Vlaanderen zonder haperen twee woorden na elkaar kunt zeggen, vragen ze je al snel voor allerlei programma's en panels. Ik kijk daar niet op neer, maar ik heb het niet nodig.

Middeleeuws wagenspel

Je treedt heel graag op. Waarom?

FVL Het vervelende is dat je het gevoel bij een optreden niet kunt beschrijven zonder melig te worden. Als het goed gaat stroomt er een geluksgevoel door je heen, je voelt op zo'n moment dat je in contact komt met een oervorm. Er wordt momenteel veel gesproken over interactiviteit en virtuele kunst en er zijn pogingen geweest om het traditionele rockconcert in het domein van de nieuwe media te brengen, maar uiteindelijk gaat het daarbij om technische snuffjes. De oervorm blijft dezelfde: je doet iets wat nu elektronisch versterkt wordt, maar wat je doet is niet anders

FOTO: PATRICK DE SPINNAERE

dan een middeleeuws wagenspel, één persoon die op een verhoogje gaat staan en een verhaal vertelt.

Ik wil niet gewichtig doen, maar bij een optreden voel je toch het gewicht van de eeuwen zinderen en het is dat 'oergenot' dat het mooi maakt. Met dit soort uitspraken loop je het gevaar voor new-age zot of pretentius versleten te worden, maar dat is het niet. Door op te treden vanuit de gedachte dat je bezig bent met iets dat zo oud is als de wereld zet je jezelf minder op een verhoog, je brengt jezelf in een soort gemeenschap met mensen. Dat is het omgekeerde van je boven de massa verheven voelen.

Geneviève Ostyn

De Mens treedt (ondermeer) op tijdens Nekka-Nacht op 30 april in het Antwerpse Sportpaleis.

Reservering: tel. 070/345 345.

Frank Vander Linden

'Aftreten ist wie ein mittelalterliches Wagenspiel'

Gitarrist und Texteschreiber von De Mens wuchs im Randgürtel auf, wohnte einige Zeit in Brüssel und lebt nun wieder im Randgürtel. 'Es ist der Traum eines jeden Musikers, in einer ruhigen Umgebung geräuschvolle Dinge zu tun, dort Krach zu machen, wo Krach gemacht werden kann', so Vander Linden. Er ist inzwischen Vollzeit-Musiker, aber er beklagt daß es in Belgien noch immer keine vernünftigen Musikerstatuten gibt.

De Mens tritt übrigens häufig und gern auf. 'Das Ärgerliche ist, daß man das Gefühl bei einem Auftreten nicht beschreiben kann, ohne abgedroschen zu wirken. Wenn alles gut geht, strömt ein Glücksgefühl durch dich hindurch und du kommst dir vor, als wenn du mit einer Urgestalt in Verbindung trittst, denn was du machst, ist nichts anderes als ein mittelalterliches Wagenspiel, eine Person, die sich auf ein Podest stellt und eine Geschichte erzählt', so Frank Vander Linden.

Die Rockgruppe 'De Mens' (Der Mensch) hat gerade ihre vierte CD herausgebracht.

Frank Vander Linden, Sänger,

GEZOND IN DE RAND? (4)

Brussel is omgeven door een sliert meestal kleine, maar biologisch zeer waardevolle natuurgebiedjes. Met die rijke erfenis wordt niet altijd zuinig omgesprongen en het aantal waardevolle gebieden blijft afnemen. Er moeten doeltreffende maatregelen worden genomen en middelen en vakbekwame mensen moeten worden ingezet om te bewaren wat nog rest in de rand en daarbuiten.

Natuur kent geen grenzen. De manier waarop het Instituut voor Natuurbehoud (IN) en het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) van het Vlaams en het Brussels Gewest samenwerken om de biologische waarderingskaarten voor Brussel en de Vlaamse rand in te vullen (de topografiekaarten 23 en 31), is dan ook zonder meer lovenswaardig. De kaarten geven aan welke gebieden al dan niet biologisch (zeer) interessant zijn. 'Door samen te werken vermijden we dat Brussel op de kaart een blinde vlek wordt', licht biologe Machteld Gryseels toe (BIM, Afdeling Groene Ruimten). 'Het Vlaams Gewest kan immers moeilijk de natuur gaan 'waarderen' in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Vandaar onze samenwerking. Wij geven de veldgegevens door en het IN digitaliseert deze gegevens. Het resultaat, het kaartblad

31 met begeleidend boekje, zullen we samen publiceren, allicht tegen het eind van dit jaar. Belangrijk is dat de gegevens van de twee gewesten op dezelfde manier worden geïnterpreteerd en weergegeven op kaart.'

Natuurman of -vrouw

De bekommernis om de natuur is voor beide partijen de belangrijkste reden om samen te werken.

Alle gewest- en structuurplannen ten spijt is nog altijd veel te weinig natuur daadwerkelijk beschermd

Onder het motto 'de rand, dat is Brussel' werd het natuurschoon rond de hoofdstad in het verleden nogal eens stiefmoederlijk behandeld, spijs de biologisch zeer waardevolle natuurgebieden die er liggen. 'De Zennevallei, met de vochtige graslanden aan de Zennebeemden en de vele hagen en houtkanten is een belangrijke verbindingsweg tussen zuid en noord voor bijvoorbeeld trekvogels', verduidelijkt Inge Brichau van het IN. 'Nog een heel waardevol gebied

strekt zich uit over een lange, brede strook ten zuiden van Brussel.' Machteld Gryseels van haar kant benadrukt het belang van de grote boscomplexen Zoniënwoud en Hallerbos. 'Het Zoniënwoud is zo belangrijk, omdat het

Slaat het laatste

méer dan 4000 ha beslaat. Omdat het steeds een bosgebied is geweest, is de natuur er nog altijd heel gevarieerd met tal van planten- en diersoorten. De vele kleine bospartijen tussen Zoniënwoud en Hallerbos wijzen erop dat hier vroeger een groot aaneengesloten woud heeft gelegen.'

De vroedmeesterpad is er nog

Volgens Machteld Gryseels en Inge Brichau is er in de hele Zuid-Oostkant van Brussel nog heel wat natuurlijke rijkdom overgebleven. Er zijn de oude boscomplexen, stukjes heide, kalkmoerassen zoals het Kluts- en Kesterbeekmoeras in Alseberg en den Duling in Dworp, de vele holle wegen, de Zennebeemden, zeer veel stukken van vroegere hagen en houtwallen alsook een aantal merkwaardige bomen. Die natuurlijke variatie zorgt op haar beurt voor een rijke flora en fauna. In de beken die ontspringen uit de kalkbronnen van het Hallerbos zit bijvoorbeeld beekforel, een zeldzame vissoort die heel gevoelig is voor slechte waterkwaliteit. In het Brabantse heuvelland treft men nog steeds de niet-alledaagse vroedmeesterpad en de vuursalamander aan. Er is ook de rijke flora met wilde narcissen, daslook, witte rapunzel, wrangwortel en een aantal orchideesoorten.

Het noorden van de rand wordt gekenmerkt door intensieve akkerbouw, maar toch zijn er ook hier mooie stukken bos bewaard gebleven zoals het Tangebeekbos, het Beverbos, het Floordambos en het Hellebos. Waar de natuur het grilligst is, slaagt ze er het langst in te overleven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de bossen op de heuveltoppen en de drassige beemden in de beekvalleien die niet zo geschikt zijn voor bewoning. De vroegere heidelandschappen bleken daarentegen ideale woongebieden te zijn en daarom is er van de heide van weleer niet veel overgebleven. Vaak leeft ze alleen nog voort in de oude benamingen die ernaar verwijzen zoals Destelheide, Eikenheide, Solheide.

De Zennevallei

uur voor de natuur?

Kwetsbare schoonheid

De waardevolle biotopen zijn zeer kwetsbaar, precies omdat ze zo klein en verspreid zijn. Om geen gevaar te lopen, zouden ze omringd moeten worden door een beschermende bufferzone, maar dat is doorgaans niet het geval. De mens of de landbouw zijn nooit ver genoeg weg. Verkavelingen werden en worden gevaarlijk dicht tegen waardevolle stukken natuur ingeplant. De afwatering van die verkavelingen roept bijvoorbeeld ernstige vragen op. De rioleringsstelsels die er worden of werden gelegd zullen binnen 10 jaar de eerste scheuren gaan vertonen in de buizen die door de natuurgebieden lopen, met alle gevolgen vandien.

De zwaar bemeste akker naast het natuurgebied vormt een even grote bedreiging. Via de afwatering komen de meststoffen ook elders in de ondergrond terecht en verstoren daar het evenwicht.

Er schuilt ook een groot gevaar in het zogenaamde 'verparken'. De neiging bestaat om van biologisch waardevolle gebieden parken te maken. Door de hoge recreatiedruk, voornamelijk vanuit Brussel, gaat de rijke natuur onherroepelijk verloren. Het Frankveld in Beersel illustreert het probleem. Maar ook het uniek mooie Zevenbronnen blijft op dit vlak gevaar lopen.

Te weinig beschermd

Alle gewest- en structuurplannen ten spijt is nog altijd veel te weinig natuur daadwerkelijk 'beschermd'. Meestal gaat het alleen om bosgebieden. Andere plekken zoals bijvoorbeeld de kwetsbare nattebeekvalleien en kleinere stukken natuur worden over het hoofd gezien. Natuurgebieden worden daarnaast niet altijd goed beheerd, wat dikwijls met onwetendheid te maken heeft. Een specialistische aanpak en een streng beleid dringen zich dus op.

Zuinig omspringen met de schaarse natuur betekent ook dat strenge verkavelingsregels zouden moeten worden opgelegd in zones die aan landschappelijk waardevolle gebieden

grenzen. In deze verkavelingen zou het planten van streekvreemde hagen, bomen en planten verboden moeten worden. Maar ook tegen het vernietigen van bestaande waardevolle natuurelementen zou veel strenger moeten opgetreden worden. In dit opzicht is het lovenswaardig dat de provincie Vlaams-Brabant

daarvan een inventaris laat opmaken, wat op termijn moet leiden tot een zorgvuldiger beheer. Waardevolle gebieden worden in Vlaanderen nogal eens door natuurverenigingen aangekocht. Het door de Vlaamse overheid terzake gevoerde beleid is helaas onvoldoende afgestemd op de specifieke situatie in de rand. Met een nieuw decreet wil het Vlaamse Gewest in eerste instantie de aanschaf van de goedkoopste natuurgebieden bevorderen. Door de hoge grondprijzen in de rand vallen waardevolle biotopen in onze regio dienvolgt steevast uit de boot als natuurverenigingen zoals Natuurreservaten of De Wielewaal die willen verwerven.

Een groot probleem blijft tenslotte het ontstellend gebrek aan respect voor de natuur. Wandelaars weten nog altijd niet dat in Vlaamse bossen niets geplukt mag worden (geen narcissen,

Boshyacinten en bosanemonen

hyacinten, paddestoelen) en dat er bijvoorbeeld ook geen honden mogen loslopen.

Minstens zo erg is het probleem van het sluikestorten, zelfs van kerstbomen en tuinafval dat verruiging en brandnetels veroorzaakt. Het behoud van de schaarse natuur die ons rest is een zaak van iedereen.

Daarnaast dringt zich duidelijk de noodzaak op van een professionalisering van de natuurbescherming en het natuurbeheer. Veel natuurverenigingen die nu draaien op de belangeloze inzet van vrijwilligers zouden daar zeker mee gebaat zijn.

Marleen Teugels

Natuurverenigingen kopen natuurgebieden aan. Door lid te worden, kunt u meehelpen:
Natuurreservaten vzw: 02/245.43.00
De Wielewaal: 014/47.29.50
Info: Instituut voor Natuurbehoud: 02/558.18.49; Brussels Instituut voor Milieubeheer: 02/775.75.75.

13

La dernière heure a-t-elle sonné pour la nature?

Ce quatrième volet de la série consacrée à la santé dans la périphérie s'attarde sur la nature. Bruxelles est entourée d'une kyrielle de sites naturels, pour la plupart de taille modeste mais très précieux sur le plan biologique. Ce riche patrimoine n'est malheureusement pas toujours traité avec le respect qu'il mérite et le nombre de sites de valeur décroît constamment. En dépit de tous les plans de secteur et structurels, trop de sites naturels ne font pas l'objet d'une réelle protection et des mesures d'urgence doivent absolument être prises. Qui plus est, le prix des terrains dans la périphérie est à ce point exorbitant que les associations pour la protection de la nature n'ont guère de chances de pouvoir acquérir des sites de valeur. La Communauté flamande entend, par un nouveau décret, promouvoir en premier lieu l'acquisition des sites naturels les moins coûteux. Mais le problème majeur demeure le manque de respect consternant à l'égard de la nature. En définitive, la préservation des rares sites naturels qu'il nous reste est l'affaire de tout le monde.

CONCERT

Legendarische filmsongs

In de pioniersjaren van de film moesten de toeschouwers zich qua geluid tevreden stellen met geïmproviseerde deuntjes van ingehuurde muzikanten. Warner Bros experimenteerde met nieuwe klankdragers als 'vitaphone' om een dreigend faillissement af te wenden. Toen liet publiek in 1927 de vooraf opgenomen stem van de Russisch-Amerikaanse acteur Al Jolson kon horen terwijl de gegrimde acteur op het scherm verscheen, was het bedrijf gered.

Wie goed bij stem was solliciteerde bij Fox, Paramount of Metro-Goldwyn-Mayer. Vooral de zangprestaties van Bing Crosby vielen in de smaak. De musicals van Fred Astaire droegen bij tot de verspreiding van de tapsong en de zeemzoete film-smartlap. Gene Kelly en Debbie Reynolds maakten van de nummers die Lennie Hayton en Arthur Freed schreven voor 'Singin' in the Rain', onvergetelijke melodieën. Rodgers en Hammerstein verklankten in 'The

Sound of Music' het verhaal van Maria. De rol was op het lijf geschreven van Julie Andrews. 'West Side Story' werd een klassieker dank zij het meeslepende 'America' en 'Maria' van Leonard Bernstein. De sopraan Hilde Coppé de bas-bariton Marc Meersman en pianist Hans Lamal vertolken tijdens hun concert de beroemdste filmsongs. Telkens worden originele fragmenten afgewisseld met diamontages en historische anekdotes.

Tervuren, Koloniënpaleis, 8 mei om 20u30. Tel.02/768 03 00.

DANS

Futuristische lichaamstaal

De Britse choreograaf Wayne McGregor levert in 'The Millenarium' kritiek op de almacht van de beeldcultuur. Televisie en Internet kunnen persoonlijke ontmoetingen niet vervangen. Toch laten we ons koloniseren door showpresentators en digitale computerpersonages die de huiskamer binnendringen. De consument verwacht deze Ersatzfiguren met de werkelijkheid. De lichamelijke sensaties die in Cyberspace worden voorgespiegeld, zouden de vibraties van echte aanrakingen zelfs overtreffen. Om dit genot te smaken hoeft men zich niet eens meer te verplaatsen. De beelden op het scherm zijn echter niet neutraal en al evenmin onschuldig. Vaak verlammen ze het denken.

De achtkoppige Random Dance Company maakt volop gebruik van de nieuwste technologie. Het gezelschap is schatplichtig aan de experimenten van Frédéric Flamand, die met Charleroi Danses al sinds het begin van de jaren negentig de relatie tussen beweging en beeld onderzoekt. Luidruchtige housemuziek en blitse laserstralen ondersteunen de futuristische lichaamstaal van de acht dansers.

Dilbeek, Westrand: 20 mei om 20u30. Tel.02/466 20 30.

MUZIEK

Ambassadeurs op de blokfluit

Het blokfluitensemble 'Vier op 'n rij' treedt zo vaak op in het buitenland dat de muzikanten zich verplicht voelden om ook een Engelse naam voor hun groep te bedenken. Op de Amerikaanse en Aziatische concertpodia profileren ze zich als het 'Flanders Recorder Quartet'. De opnames verschijnen bij het alternatieve Franse cd-label Opus 111. Onlangs werd hun cultureel ambassadeurschap vernieuwd omdat ze dit seizoen te gast zijn in Zweden, Polen en Zuid-Afrika. Bovendien zullen ze in de toekomst projecten opzetten met de wereldver-

maarde blokfluitiste Marion Verbruggen. De concerten mogen dan al kleinschalig zijn, dat neemt niet weg dat de vier muzikanten wel honderd verschillende fluiten bespelen in alle denkbare formaten.

Elk lid van dit Leuvens kwartet is al sinds zijn kinderjaren vertrouwd met de blokfluit. Dat de klankrijkdom hiervan even complex is als die van de viool en de piano tonen ze met hun tijdloze composities moeiteloos aan. Om het repertoire uit te breiden worden geregeld opdrachten verleend aan toonaangevende componisten. Omdat het concert is opgevat als een familievoorstelling, vertelt radiomaker Fred Brouwers een sprookje over verdwenen blokfluiten. Jan Simoen dokterde een scenario uit waarin woord en muziek aan elkaar gewaagd zijn.

Strombeek-Bever, CC: 8 mei om 19u. Tel.02/263 03 43.

TONEEL

Een ernstige komedie

Regisseur Martin van Veldhuizen speurt met het Amsterdamse gezelschap Carrousel steeds naar theaterstukken waarin de hoofdrol is weggelegd voor tweeslachtige figuren. Ook de auteurs van de stukken die gekozen worden worstelen vaak met identiteitsproblemen. Zo is de seksuele geaardheid van de Ierse schrijver Oscar Wilde alom bekend. Omwille van zijn homofiele neigingen werd hij zelfs voor de rechtbank gedaagd. Enkele seizoenen geleden bracht Carrousel zijn 'Picture of Dorian Gray'

nog voor het voetlicht. Dezelfde acteurs kruipen nu in de huid van de door twijfel bevangen personages in 'The Importance of being Earnest'. Hoewel deze komedie al meer dan een eeuw oud is, geldt zij nog steeds als een schoolvoorbeeld van snobistisch vermaak. Cas Enklaar speelt de aanstellerige dandy. Zijn tegenspeelster Marlies Heuer is even bedreven in het neerzetten van allerlei typetjes. In de nieuwe vertaling luidt de titel 'De ernst van Ernst'; Ondanks de vermakelijke toestanden vormt de onweerstaanbare drang van Oscar Wilde om het leven en de kunst tot een onverbreekelijke eenheid met elkaar te vervlechten de rode draad in het stuk. Carrousel verkiest een psychologische benadering boven een relativerende aanpak.

Jezus-Eik, de Bosuil: 27 april om 20u. Tel. 02/657 31 79.

TENTOONSTELLING

Expositie met recital

De Kraainemse schilderes Magda Calleeuw groeide op in een artistiek milieu. Net als haar vader beeldde ze in het begin van haar kunstenaarsloopbaan vooral landschappen en menselijke personages uit. Geleidelijk werden haar werken in pastel, aquarel of olieverf abstracter. 'Niet wat ik zie, maar wat ik voel leg ik voortaan op doek vast!', zegt ze onomwonden. Zoon Philippe Raskin (17) luistert de expositie van zijn moeder op met een pianorecital. Debussy, Chopin en

Philippe Raskin

Rachmaninoff worden afgewisseld met Bach, Granados en Beethoven. Philippe Raskin studeert nog aan het Brussels Conservatorium bij Jean-Claude Van den Eynde. In het kader van Cantabile was hij tijdens de paasvakantie te gast in Sofia, waar hij met het Bulgaars Filharmonisch Orkest een concerto van Ravel vertolkte.

Kraainem: De Lijsterbes: 7 mei om 20u. Tel. 02/721 28 06

KUNSTTRIËNNALE

Tervuren eert kunstenaarszoon Dotremont

Twintig jaar na zijn dood wordt de in Tervuren geboren Cobrapionier Christian Dotremont (1922-1979) uitgebreid herdacht tijdens de kunsttriënnale Furament. Zijn hele leven

gedroeg deze dichter en beeldend kunstenaar zich als een buitenbeentje. Al op het Leuvense jezuïetencollege omzeilde hij bijvoorbeeld examenvragen met geïmproviseerde gedichten. Toen hij het waagde om de prestigieuze eliteschool te vergelijken met een strafkamp, werd hij weggestuurd. Dotremont trekt het zich niet aan en begint zich toe te leggen op liefdesverzen. Zo fantaseert hij een dialoog met een vijftienjarig meisje Doris, die hij op eigen kosten publiceert onder de titel 'Ancienne Éternité'. De Brusselse surrealisten zijn hierover zo enthousiast dat ze zijn volgende bundels willen illustreren. Dotremont reist ook al vroeg naar Parijs. Met de dissidenten Appel, Constant, Corneille en Jorn richt hij op 8 november 1948 Cobra op. De naam

van de nieuwe beweging verwijst naar de drie hoofdsteden, waar de kunstenaars vandaan kwamen: Copenhagen, Brussel en Amsterdam. Omdat hij de gangnaker en coördinator van Cobra is, pendelt hij regelmatig van de ene naar de andere metropool. Met Asger Jorn maakt Dotremont in 1948 de eerste 'woordschilderijen' (peintures-mots) waarbij dichter en schilder samen en op hetzelfde moment een kort gedicht maken. Dotremont werkte op dezelfde manier ook samen met Hugo Claus. In 1963 startte hij met het maken van zgn. 'logogrammes', dat zijn spontaan neergeschreven penseelschilderingen die een inval, een roes of gewoon een poëtisch gevoel op papier brengen. De 'logogrammes' kunnen nog het best vergeleken worden met Chinese of Arabische schrifttekens. Dotremont verbleef ook in Lapland, waar hij zelfs teksten in het ijs grifte, de zgn.

'logoglaces'. De geneesmiddelen die hij als tuberculoselijder dagelijks moet nemen tasten uiteindelijk zijn nieren en lever aan. Hij komt terug naar zijn geboortedorp Tervuren en wordt opgenomen in een tehuis. In '72 wordt hij met Pierre Alechinsky geselecteerd voor de biënnale van Venetië. De laatste

jaren van zijn leven is Dotremont hulpbehoevend. Hij overlijdt in 1979 in het sanatorium van Buizingen.

Tervuren, Het Schaakbord, Kerkstraat 33: 'Dotremont-Cobra-Tervuren' documentaire tentoonstelling. Van 5 tot 30 mei.

In zijn geboortehuis Mont Blanc, Markt 3 loopt tegelijkertijd een fototentoonstelling. Op 29 mei wordt daar om 20u30 een literair salon gehouden met een bloemlezing uit zijn werk. Info: 02/768 03 00. De 'logogrammes' zijn nog tot 30 april te zien in de Antwerpse galerij Rossaert, Nosestraat 7. (03/213 26 32). Zie ook het artikel op p.19.

Ludo Dosogne

Met AFS thuis in de wereld

Wat tijdens de Eerste Wereldoorlog begon als een Amerikaanse vrijwilligersorganisatie, is intussen uitgegroeid tot een internationale en interculturele vereniging. Via AFS (Associated Field Service) trekken jonge mensen uit ons land naar andere continenten en krijgen jongeren uit alle hoeken van de wereld de kans om in Vlaanderen in een gastgezin te verblijven en hier naar school te gaan. Marijke en Tine trokken naar het buitenland en Asnate, Gustavo en Chantal kwamen naar hier. Alle vijf hebben ze hun jaar elders als bijzonder verrijkend ervaren zeggen ze in een gesprek met RandKrant.

Marijke Dauwen uit Wemmel is opgegroeid met AFS. Haar vader trok via AFS in 1971 een jaar naar het buitenland en haar broer kreeg die kans in 1992. Marijke is net terug van een verblijf van één jaar in Costa Rica. 'Mijn gastgezin kende geen woord Engels en voelde zich in het begin onwennig. Ze waren bang om iemand op te nemen uit het rijke Noorden. Het gezin leeft sober en eenvoudig en ze dachten dat ik dat te min zou vinden. Dat misverstand was snel uit de wereld; Het klikte meteen met de 'zus' van mijn leeftijd en ook met de rest van de familie. Costa Rica is een van de weinige landen waar je gedurende het uitwisselingsjaar van AFS aan de universiteit kunt studeren. Omdat ik me zo goed mogelijk wilde integreren, trok ik heel weinig op met andere Vlamingen die er studeerden.' Marijke Dauwen is bijzonder te spreken over haar verblijf ginder, zowel over haar studies Spaans als over het gastgezin. 'Veel hangt uiteraard van jezelf af. In het begin komt iedereen automatisch nieuwsgierig op je af. Ze willen weten waar je vandaan komt, wat je denkt over je gastland en wat je plannen zijn. Dat

gespreksonderwerp bloedt na een paar weken onvermijdelijk dood. Je mag dan vooral niet in je schulp kruipen en afwachten tot er eens iemand contact met je zoekt. Je moet zelf initiatief nemen en naar mensen toestappen.'

Je moet je gewoon aanpassen

Voor Tine De Bondt uit Beigem was de cultuurschok iets groter, want ze verbleef via AFS een jaar in het turbulente Indonesië. Wegens de interne politieke strubbelingen moest ze tot haar spijt een maand vroeger dan gepland terugkomen naar België. Tijdens haar verblijf heeft ze duidelijk ervaren dat nagenoeg iedereen in Indonesië hunkert naar ingrijpende veranderingen omdat het land door en door corrupt is. 'Ik heb vooral moeten wennen aan de dominante invloed van de islam in het dagelijks leven', vertelt Tine. 'Mensen die om 4 uur 's nachts opstaan om te bidden, de loeiende sirenes die aangeven wanneer je in de vastenperiode hoort te stoppen met eten, de godsdienstige voorschriften met betrekking tot de kleding en de gebeden bij alle belangrijke of mindere belangrijke activiteiten van de dag.' Ook Tine blikt positief terug op haar AFS-ervaring. 'Het land en de taal doen er uiteindelijk niet zoveel toe. In een vreemd land moet je jezelf op korte termijn leren aanpassen.' Katleen Schottey uit Merchtem luistert met grote belangstelling naar de verhalen van Tine en Marijke want na de grote vakantie vertrekt zij via AFS naar de Verenigde Staten. Waar ze terecht komt weet ze nog niet, maar dat deert haar niet.

'Ik vind het een heel tof initiatief. Ik ben vooral benieuwd om te zien hoe de mensen ginder leven.' Vlaamse jongeren die naar landen gaan waar

'Wat ik hier heb gemist is de spontane hartelijkheid van de Zuiderse landen'

Engels wordt gesproken hebben doorgaans geen probleem met de taal. Voor buitenlanders die naar hier komen is dat wel het geval. Jan Bautmans en Ro Willems, bestuursleden van AFS, wijzen er in dit verband op dat de jongeren bij hun aankomst in het gastland een intensieve taalcursus krijgen. Dankzij dat taalbad kunnen ze zich sneller verstaanbaar maken zowel in het gastgezin als daarbuiten.

Niemand noemt zich Belg

Asnate Ribena uit Letland spreekt vrij vlot Nederlands. Ze voelt zich thuis bij haar gastgezin in Opwijk. Op school kan ze naast de algemene vakken ook nog kunst en andere artistiek-creatieve lessen volgen. Die flexibiliteit zint haar wel. Ze blikt met enthousiasme terug op het uitwisselingsprogramma. Als ze opnieuw mocht kiezen dan zou het weer België worden. 'Mijn verblijf hier vond ik heel interessant en afwisselend. Je groeit dankzij al die nieuwe contacten en erva-

ringen. Je leert vooral communiceren met en luisteren naar volwassenen en jongeren die een andere culturele achtergrond hebben.

Gustavo Springler uit Brazilië koos voor Brussel, terwijl zijn broer in Noorwegen verblijft. Gustavo trok tijdens zijn verblijf hier nogal vaak op met andere jongeren uit Latijns-Amerika. Daardoor spreekt hij iets moeilijker Nederlands dan Asnate. Chantal Kafyeke uit Italië verblijft bij een Vlaams gastgezin in Strombeek-Bever. Ze gaat er met de dochter des huizes

naar dezelfde school. Zowel de Italiaanse Chantal als de Braziliaanse Gustavo stellen zich vragen over wat nu precies de Belgische culturele identiteit is. Nagenoeg niemand noemt zich Belg in Brussel en terwijl er in hun gastgezinnen Nederlands wordt gesproken, is het in Brussel Frans wat de klok slaat.

De integratie van buitenlanders in de Nederlandse taalgemeenschap ligt in Brussel moeilijk beamen Hubert en Ria Meezen, die in Elsene wonen en Gustavo Springler uit Brazilië te gast hebben. 'We hebben een grote internationale vriendenkring en de taal is voor ons dus geen barrière. Dat maakt het voor de buitenlandse gast aantrekkelijk om bij ons te komen. Maar in Brussel heb je het als vreemdeling die Nederlands wil leren spreken bijzonder moeilijk omdat je voortdurend Frans hoort praten. In Elsene waande Gustavo zich op een bepaald ogenblik in zijn thuishaven Brazilië toen hij midden in een Portugese buurt terecht kwam.' Chantal wijst op een sluimerende racistische mentaliteit. 'Als ik in Brussel mensen op straat aanspreek, keuren ze mij nauwelijks een blik waardig omdat ze afgaand op mijn uiterlijk, denken dat ik Marokkaanse ben. Pas als ze horen dat ik uit Italië kom worden ze vriendelijker. Ook voor mijn klasgenoten en vrienden heb ik me vaak moeten 'verantwoorden'. Herhaaldelijk vroeg men zich af wat ik hier eigenlijk kwam doen. Wat ik op school ook heb gemist is die spontane hartelijkheid van de Zuiderse landen.' Chantal schrijft dat laatste voor een stuk toe aan het feit dat ze verschillende keren per dag van klas moest wisselen en dus niet constant met dezelfde klas samen zat.

De school werkt in overleg met het gastgezin immers een programma uit op maat van de leerling. De invulling hiervan hangt af van school tot school. Asnate Ribena uit Letland spreekt vol lof over een lerares die zelf via AFS in het buitenland studeerde. 'Zij heeft zich enorm ingezet om de buitenlandse leerlingen overal te begeleiden. Het doet wonderen voor de integratie als je van iemand zoveel aandacht krijgt.'

Gerard Hautekeur

AFS uit oorlog geboren

Kort na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog boden 15 Amerikanen zich vrijwillig aan als ambulancier voor het American Hospital in Parijs. De vrijwilligers noemden hun medische, mobiele eenheid American Field Service. Tegen het einde van de oorlog was die eenheid uitgegroeid tot 2.500 vrijwillige ambulanciers. Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak stuurde het American Field Service op vrijwillige basis opnieuw ambulanciers naar Europa, Noord-Afrika, Birma en India. De hulpverleners ondervonden veel warmte en genegenheid waar ze ook terecht kwamen. Zo ontstond het idee om ook buiten de oorlogsomstandigheden mensen uit verschillende landen met elkaar in contact te brengen om zodoende meer begrip en waardering te leren opbrengen voor elkaars cultuur. Dat is de basisfilosofie van AFS. In 1947 gingen voor het eerst 51 studenten uit 10 verschillende landen een jaar studeren in de Verenigde Staten. Ze verbleven gedurende die periode in een Amerikaans gastgezin. Vanaf de jaren '60 werd het eenzijdig Amerikaans karakter van AFS verlaten en omgevormd tot een multinationale organisatie waar momenteel zo'n 50 landen bij betrokken zijn. Eind jaren zeventig werd de organisatie omgedoopt tot Associated Field Service, kortweg AFS.

Jaarlijks gaan vanuit Vlaanderen ongeveer 150 jongeren met AFS naar het buitenland. Ze hebben de keuze uit 25 verschillende landen. Ieder jaar verblijven op hun beurt 90 buitenlandse studenten bij een gastgezin in Vlaanderen en volgen hier secundair onderwijs. De gezinnen leren op die manier een andere cultuur van nabij kennen. Naast het jaarprogramma biedt AFS ook nog het zomerprogramma aan dat 3 tot 4 weken duurt. Voorts is er de klasuitwisseling. De jongeren die hieraan deelnemen verblijven in de gezinnen van hun buitenlandse medeleerlingen. Zij ontvangen vervolgens op hun beurt die buitenlandse klas in hun eigen school. Tenslotte is er nog het migrantenprogramma, waarbij een klas kinderen uit het middelbaar onderwijs de kans krijgt om voor enkele weken naar Turkije te gaan.

Meer informatie: Wie in Vlaams-Brabant kandidaat is om een jongere van AFS op te vangen, kan contact opnemen met Nadine Vandamme, Losgatstraat 8, 1750 Gaasbeek, tel. 02/532 07 21.

At home in the world with AFS

Originally the Associated Field Service (AFS) was an American voluntary organisation created shortly after the outbreak of the First World War. Since then the AFS has grown into an international and inter-cultural association that brings youngsters from all corners of the world into contact with each other, teaching them to have more understanding and appreciation of each other's culture. Every year some 150 Flemish youngsters go abroad and Flanders in turn welcomes around 90 foreign students into guest families via AFS. The 'Randkrant' spoke with two Belgians who had been abroad and with three foreigners who will be living and going to school here during the coming year. The experience has been particularly enriching for all five.

EEN GRENS- STRAAT

De fameuze boom staat op het eind van onze straat, de fragielste van de drie straten die naar het driedorpenpunt leiden. Ze balanceert op de grens tussen Overijse en La Hulpe, dus op de taalgrens. Aan onze kant - wijk Bakenbos, gehucht Maleizen, gemeente Overijse - heet de straat Hoelaartsesteenweg, aan de overkant heet ze rue Pierre Van Dijck. Onze overburen zijn geen dorpsgenoten en evenmin provincie-, gewest- of gemeenschapsgenoten. Wel landgenoten, ook Belgen, maar dat is in dit land niet langer een stevige band.

18

In een straat die twee dorpen van elkaar scheidt, doen zich dubbelop toestanden voor, zoals twee postbodes op verschillende uren en twee vuilnisdiensden op verschillende dagen. In een straat met bovendien een Vlaamse en een Waalse kant heerst extra verdeeldheid. Iedere kant heeft bijvoorbeeld zijn eigen nood- en hulpdiensten, maatschappij voor watervoorziening, communautaire belastingen. En dat brengt ongemakken met zich mee.

Mijn Vlaams voorbeeld is een kwestie van openbaar vervoer. Wij van Maleizen nemen de trein in het dichtstbijzijnde station, dat van La Hulpe. Voor dat station is het een va-et-vient van busjes van de Tec (*Transports en commun*, tegenhanger van De Lijn) die de treinreizigers verbinden met hun buurten, maar niet tot aan de linde van Bakenbos rijden. De busjes van De Lijn die aan de linde stoppen, rijden richting Brussel en er wordt blijkbaar van de bewoners van Bakenbos verwacht dat zij Wallonië de rug toekeren.

Mijn Waals voorbeeld is een kwestie van kabeldistributie. Onze overburen van La Hulpe kunnen niet naar VTM kijken, terwijl wij van Overijse wel de commerciële zender RTL kunnen ontvangen. De ene kant van de straat is blijkbaar de andere niet, wat er mij

In de wijk Bakenbos in Maleizen, op het driedorpenpunt waar Overijse, Hoelaart en La Hulpe elkaar raken, staat een linde. Zo ongeveer begon Paul Geerts een half jaar geleden in de RandKrant de linde van Bakenbos in het zonnetje te zetten. De boom is speciaal omdat hij geplant werd in 1830, ter ere van de onafhankelijkheid van België, en omdat hij pal op de taalgrens staat. Op zo'n plek woedden geen communautaire spanningen, schreef Geerts. Maar wel communautaire ongemakken, vind ik.

FOTO: RITA DANIELS

doet aan denken dat toch één verschil recent werd weggewerkt, namelijk dat je volgens de verkeersborden aan de Waalse kant maximum zestig en aan de Vlaamse kant maximum vijftig mocht rijden. Sinds kort geldt de Vlaamse snelheid ook op de Waalse rijstrook.

Alsof Walen naar VTM willen kijken, kan tussendoor worden uitgeroepen! Alsof onze overburen allemaal Fransstaligen zijn, roep ik terug! Zo strikt als in onze straat de grens tussen de Vlaamse en de Waalse kant werd getrokken, zo vaag is er van oudsher de verdeling in Nederlands- en Fransstaligen. En dat geldt voor heel Bakenbos, heel Maleizen en naar ik vermoed heel het taalgrensgebied. Guy Vande Putte, een Overijseenaar die zich

wetenschappelijk specialiseerde in de namen en talen van zijn streek, weet daar alles over. Hij stelde geen scheiding van Nederlands- en Fransstaligen vast, maar wel een osmose of wederzijdse doordringing in hun gebied. Van oudsher 'Romaanse spatten' naar de Vlaamse, 'Germaanse *éclaboussures*' naar de Waalse kant, lees ik in een artikel van Vande Putte.

Vandaar dat geboren taalgrensbewoners niet geneigd zijn tot taalnationalisme, integendeel, typische grensoverschrijders zijn. En oudere bewoners

van Bakenbos nog altijd al eens gaan winkelen in Waver.

Kortom, de grens die zo strikt door onze straat werd getrokken, is hinderlijk. Ik ben bij de eersten om te zeggen dat er in België een Vlaamse Beweging nodig was en de Nederlandstaligen er op hun tellen moeten letten en op hun rechten moeten staan, maar ik ben ook bij de eersten om te bepleiten dat het er op de taalgrens wat soepeler aan toe zou gaan. (Tec-bussen die tot in Maleizen en zelfs tot in het centrum van Overijse zouden rijden, zijn geen FDF-politici die het gemeentehuis komen veroveren, hé!)

Het is onze straat overigens aan te zien dat ze fragiel is en moeizaam op de grens tussen Vlaams en Waals balanceert. Ze is volkomen stuk - zit vol gaten, ligt bol, heeft slordige randen, grillige voetpaden en geen fietspad. Haar herstel en modernisering moeten een grensoverschrijdende onderneming worden, een experiment in Belgische samenwerking. Na de nationale linde van Bakenbos, die het een aantal jaren geleden van boomchirurgie moest hebben, de nationale straat van Bakenbos, die het dringend van straatchirurgie moet hebben.

Brigitte Raskin

Kunsttriënnale bouwt voort op rijke schilderstraditie

Furament, dat moet Tervuren zijn

De vereniging 'De vrienden van de School van Tervuren' organiseert van 8 tot 30 mei voor de derde keer de kunsttriënnale Furament. De start in 1993 en de tweede editie in 1996 bezorgde de gemeente de benaming 'Kunstdorp van Brabant'. Maurits Wynants, de voorzitter van de organiserende vereniging, maakt er geen geheim van dat Furament eigenlijk uit afgunst werd geboren.

'Ik ben altijd een beetje jaloers geweest op Worpswede (bij Bremen) en Barbizon (bij Parijs) waar men er in is geslaagd om de herinnering aan hun vroegere openluchtschilderkunst heel levendig te houden', bekent Maurits Wynants.

In Tervuren was men er duidelijk veel minder mee begaan om de gedachte aan de rijke schilderstraditie van dit dorp uit te dragen.

Wynants verzamelde daarom in 1987 enkele mensen rond zich, de 'Vrienden van de School van Tervuren' en die vereniging zorgde in 1993 voor de eerste geslaagde editie van Furament. De naam werd bedacht door de Tervuurse kunstschilder Ward Lernout en is een samentrekking van Fura, de oude naam van Tervuren en 'evenement' van 'kunstevenement'.

Onbekende gangmaker

Blikvanger van Furament '99 is ongetwijfeld de tentoonstelling 'DOTREMONT-COBRA-TERVUREN'. De in Tervuren geboren dichter en beeldend kunstenaar Christian Dotremont verwierf internationale bekendheid als medestichter van de ophiefmaken-de Cobrabeweging, een vereniging van kunstschilders en literatoren uit Denemarken, België en Nederland waarbij het letterwoord staat voor de afkorting van de steden Copenhagen, Brussel en Amsterdam. 'Tervurenaar Maurice Bilcke heeft ooit in een krantenartikel geschreven dat blijkbaar niemand in Tervuren wist dat

hier één van de gangmakers van Cobra heeft gewoond. Die aanklacht is me altijd bijgebleven en daarom nemen we nu, 50 jaar nadat Cobra werd gesticht, de gelegenheid te baat om iets rond Dotremont te doen. De

Het geboortehuis van Dotremont

eigen mensen hier krijgen zo de kans om deze kunstenaar beter te leren kennen. Tegelijk vestig je met zo'n tentoonstelling zowel nationaal als internationaal de aandacht op Tervuren', aldus Wynants.

De tweede centrale figuur in Furament is dierenschilder Jules Montigny. Hoewel de man honderden doeken schilderde, genoot hij tijdens zijn leven nauwelijks enige faam. Dat gebrek aan erkenning zette hem er uiteindelijk toe aan om zelfmoord te plegen. De tentoonstelling, die aan hem gewijd is, wordt omkaderd met beeldhouwwerken en schilderijen van andere dierenschilders uit de tweede helft van de 19e eeuw. Het derde luik van de triënnale is de 'Prijs van de gemeente Tervuren'. Dit jaar staat de wedstrijd open voor landschapsaquarellisten. De laureaat ontvangt 50.000 frank en er zijn drie aanmoedigingsprijzen van elk 10.000 frank.

Europese kunstdorpen

Maurits Wynants werkt naast Furament ook aan de toekomst. Daarin speelt Euro Art, de vereniging van Europese kunstdorpen een centrale rol. Wynants: 'Oorspronkelijk waren we met drie: Barbizon, Worpswede en Tervuren, maar vandaag zijn we al met tien gemeentes. Het is de bedoeling dat we gezamenlijke tentoonstellingen organiseren die al de Europese kunstdorpen aandoen. Volgend jaar hebben we een project met Kronberg, dichtbij Frankfurt en met Oosterbeek bij Arnhem. We denken ook aan een vergelijkende tentoonstelling met hedendaagse landschapsschilders tegenover 19e eeuws werk. En de Duitse stad Nürnberg heeft het plan opgevat om in 2002 een grote overzichtstentoonstelling te houden over de Europese kunstenaarsdorpen. Waarschijnlijk zullen we met Furament 2002 op dat initiatief inspelen.'

Flor Stein

Inlichtingen over Furament: Vrienden van de School van Tervuren, Streekstraat 72, 3080 Moorsel-Tervuren, tel. 02/767 44 37. Zie ook rubriek 'Mei in de rand', p. 15.

Kunst-Triënnale in Tervuren

Die Vereinigung 'De vrienden van de School van Tervuren' (Die Freunde der Schule von Tervuren) organisiert im Zeitraum vom 8. bis zum 30. Mai zum dritten Mal die Kunst-Triënnale 'Furament'. Hauptstück der 'Furament '99' ist die Ausstellung 'Dotremont-Cobra-Tervuren'. Der in Tervuren geborene Künstler Dotremont gelangte zu internationaler Bekanntheit als Mitbegründer der Cobra-Bewegung. Die zweite zentrale Figur der Furament ist der Tiermaler Jules Montigny. Die ihm gewidmete Ausstellung wird umrahmt von Bildhauerarbeiten und Gemälden anderer Tiermaler der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts. Dritter Teil der Triënnale ist der 'Prijs van de gemeente Tervuren' (Preis der Gemeinde Tervuren), ein Wettbewerb für Landschaftsaquarelle.

RESTAURANT

FOTO: PASCAL VIGNERON

Boerderij 'with a view'

Een 'savoorké' is de volkse benaming voor een vijver waarin voorgevangen vis vers wordt gehouden. Maar als je het in Tervuren over 't Savoorké hebt, dan weet iedereen dat de voormalige kasteelboerderij wordt bedoeld die door eigenaar Luc Bruffaert werd omgebouwd tot gezellige, pretentieloze taverne annex restaurant.

't Savoorké prijst zichzelf aan als 'gezellig restaurant, café, feestzaaltje en terras in voortuin'. Hier komen VRT-vedetten zoals Rob Vanoudenhoven van de 'XII werken' regelmatig over de vloer. De locatie diende tevens voor opnames van de populaire televisieserie 'De Kampioenen' en 'Typisch Chris' waarvan sommige spelers naar verluidt hier stamgast zouden zijn.

Wachtkamer

Deze 'boerendoening' van toen is het soort van buitenhuis waarvan zowat elke stadsmens en ook de bewoner van de steeds meer verstedelijkte rand wel eens hardop droomt. Het ligt aan de dorpsgrens van Tervuren en aan de zoom van het Zoniënwoud met uitzicht over de voormalige kasteelresidentie van het aloude geslacht de Robiano. 'Kasteel en boerenbedrijf dateren van de 18e eeuw', zegt uitbater van 't Savoorké Luc Bruffaert (44 jaar). Tussen dit 'upstairs' en 'downstairs' ligt nog een vijvertje.

Vroeger waren in deze omgeving van rijke wouden rond 'de goede Brabantse stede' Brussel veel waterpartijen te vinden. Zo'n waterpartij heette in de volksmond een 'savoorké', wat een oude benaming is voor een vijver waarin men telkens één soort van voorgevangen vis vers hield. De vijvers dienden als een soort wachtka-

'Wie hier komt, doet dat gewoon omdat hij of zij hier graag is'

mer alvorens de vis werd klaargemaakt voor het kasteelvolk. Er waren naar verluidt drie van deze reservoirs, die hier de Robianovijvers heten en waarvan er inmiddels één werd gesloten. Een van de telgen de Robiano vond deze plek aan de rand van het woud zo aantrekkelijk dat hij er een kasteel liet bouwen.

Stemmig

Vandaag wordt er aan de overkant van 't kasteel, bij 't Savoorké, goed gegeten. Het is in deze herberg-restaurant stemmig zitten en uitzakken. In de spijszaal waren wij bijzonder gecharmeerd door het kleine opkamertje waar het leuk en gezellig tafelen is met vrienden of kennissen, een soort van 'chambre séparée'. Luc Bruffaert die achter het fornuis staat, is als kok een selfmade man. 'Ik leerde al doende, want koken was voor mij eerder een hobby.' Hij ging

van start met een frietkot in Moorsel. Later begon hij bovenaan op de hoek van dezelfde Tervuurse straat een beter en veredeld frietkotrestaurant, verkocht dat en zakte vervolgens de Bergenstraat af tot aan 't Savoorké waar hij de boerderij restaureerde en daar met het gelijknamig spijshuis startte. Inmiddels staat hij zeventien jaar achter fornuizen, waarvan zes jaar in 't Savoorké. In de 'Herberg' kan men vanaf 11.30 uur tot 22.30 uur snacks en dagschotels (290 fr.) bestellen. Dagschotels worden ook in het restaurant zelf geserveerd, naast uiteraard bestellingen à la carte. Het interieur is stemmig-ouderwets en uitgelegd met houten vloeren die elke dag worden geschrobd met zeepwater. Dat verspreidt een geur om elke rechtgeaarde Vlaamse huisvrouw te doen jubelen. Bezoekers zelf moeten er echt niet uitgedost uitzien. 'Ze moeten hier gewoon geen kot maken', zegt Bruffaert, 'en voor de rest, wie hier komt doet dat gewoon omdat hij of zij hier graag is. Geen tierlantijnen. Zelf houden we het geheel en dus ook het aanbod zo simpel mogelijk, maar . . . goed!'

FD

't Savoorké, Bergenstraat 24, 3080 Tervuren, tel. 02/767 73 42. Restaurant open van 12 tot 14 uur en van 18 tot 22.30 uur. Herberg open van 10.30 tot 1 uur 's nachts. Gesloten op dinsdag. Best vooraf reserveren.

CC Strombeek viert zilveren jubileum op het water

Schommelende schouwburgen en varende concertpodia blijven een curiosum. Toch kon Antwerpen, toen de stad in 1993 culturele hoofdstad was van Europa, uitpakken met de Ark. Twaalf wereldsteden presenteerden daar hun opzienbarende kleinschalige voorstellingen. Zes jaar later viert het cultureel centrum van Strombeek-Bever zijn zilveren jubileum eveneens op een theaterboot, de 'Jozef K', een toespel op de Praagse schrijver Franz Kafka. Het hele feestprogramma dat loopt van 4 tot 9 mei staat in het teken van het water.

De openingsfilm 'Das Boot' uit 1981 reconstrueert de hachelijke gebeurtenissen op de beruchte Duitse onderzeeër U-96. Regisseur Wolfgang Petersen wil de kijker laten aanvoelen wat het voor de jonge oorlogsbemanningsbetekende om maandenlang in dit metalen monster opgesloten te zitten. Geen wonder dat de soldaten uiteindelijk claustrofobisch worden. Heel wat vrolijker is de familievoorstelling 'Het Spa-manneke' van Max Vandervost. Het rode figuurtje dat met wijd opengespreide benen de etiketten van het bekende water siert, lijkt weinig last te hebben van de zwaartekracht. De plastic flessen met het manneke komen niet terecht op de afvalberg, maar veranderen in een theatrale handomdraai in vrolijke

muziekinstrumenten. Het is maar een van de vele verrassingen die Vandervost voor zijn toeschouwers in petto heeft. (5/5 om 15u)

Gekloonde Eva's

Bekoorlijke fonteinen en rustgevende siervijvers fascineren de Franse filosoof en alchemist Bernard Palissy in de dansvideo 'Elke gedachte vervliegt' van Stefan Franck en Bart Van Dessel. De hoofdpersoon geniet van de idyllische taferelen als hij in dit aards paradijs rondkuurt. Vier naakte nimfen, die in perfecte harmonie met de kabbelende beekjes bewegen, brengen hem op een duivelse gedachte. Omdat hij ze definitief wil opslaan in zijn geheugen, kloont hij het hele schouwspel. De kopie overtreft het origineel, maar de nieuwe Eva's zijn wel gedoemd om voor eeuwig dezelfde ceremoniële gebaren uit te voeren. De videochoreografie van Mark Vanrunxt loopt evenwijdig met de live uitgevoerde dans 'Instant' van Randi De Vlieghe. Ook hij laat zich inspireren door gefilmde waterpartijen. (5/5)

Toneelgezelschap De Onderneming speelt de trilogie 'Marius', 'Fanny' 'Cesar' van Marcel Pagnol. Deze Franse schrijver beweerde ooit dat het avontuur van de liefde zelden opweegt tegen een avontuurlijke bootreis naar de andere kant van de wereld. Marius verkiest de zee boven zijn vriendinnetje. Fanny laat zich door haar omgeving een andere partner aansmeren. Maar op een mooie dag komt haar ware Jacob terug. Het publiek beslist welke scènes worden gespeeld, want de hele trilogie brengen drie theateravonden in beslag nemen. (6/5)

Ensemble Titanic

De Titanic achterna

Folkartiest Mark Hauman bezingt de vergane glorie en de verloedering van de Schelde. Omdat hij afkomstig is uit Temse kent hij de kaailopers, de visverkopers en de binnenschippers bij naam. Hij vertelt over hun leven in het dialect zonder dat de verstaanbaarheid in het gedrang komt. Accordeoniste Karin Van Steenlandt, fluitist Stef Evenaerdts en gitarist Leo Janssens vormen het nostalgisch begeleidings trio De Moeite. (7/5)

Gedichten waarin water voorkomt zijn er bij de vleet. Koen Stassijns en Ivo Van Strijtem hebben er voor een culinaire poëzieavond een selectie uit gemaakt. (8/5)

Uiteraard mocht het ensemble Titanic met zijn frivole 'phantom melodies' niet ontbreken. De zes muzikanten, die amper twee jaar geleden de band hebben opgericht, roepen de sfeer op van de 'dolle jaren twintig', die de meeste passagiers van het vergane luxeschip niet eens hebben meegeemaakt. (9/5)

Om het Titanic-gevoel aan den lijve te ervaren, wordt het een heuse muzikale boottrip over het water. De schim van de vrijbuiters Jozef K. reist die zondagmiddag ook mee. (9/5)

Ludo Dosogne

De theaterboot ligt van 4 tot 9 mei aan de kade van het zeekanaal Brussel-Mechelen ter hoogte van Humbeek. Reservatie voor de voorstellingen: 02/263 03 43.

Festival en bateau à Strombeek-Bever

Le Centre culturel de Strombeek-Bever célèbre son vingt-cinquième anniversaire d'une manière originale, à bord d'un bateau-théâtre du nom de 'Jozef K.', qui jettera l'ancre, du 4 au 9 mai prochains, le long du quai du canal maritime Bruxelles-Malines (à hauteur de Humbeek). Le programme des festivités est entièrement placé sous le signe de l'eau: le film inaugural, une présentation familiale, une chorégraphie vidéo avec spectacle de danse, une représentation théâtrale et un concert d'un artiste folk. Le programme n'aurait évidemment pas été complet sans la présence du groupe 'Titanic', dont les six musiciens feront revivre l'atmosphère des folles années 20 au cours d'une promenade musicale en bateau sur l'eau! A conseiller vivement.

van huizen en tuinen

Belgische tuinen mogen gezien worden

22

'België is het lelijkste land van de wereld', is een uitspraak die een groot deel waarheid bevat. Omdat iedere Belg een eigen huis-met-tuin wij en de open ruimte nu eenmaal beperkt is, is er van die open ruimte niet veel meer overgebleven. Zeker in combinatie met het totale gebrek aan ruimtelijke ordening die naam waardig en met dat andere aspect van de Belgische volksaard: de bijna spreekwoordelijke vindingrijkheid en de plantrekkerij van de modale Belg om aan de (schaarse) reglementen en voorschriften te ontsnappen. Sommigen zullen zeggen dat dit een uiting is van een gezonde relatie met het gezag, waarschijnlijk een gevolg van de eeuwenlange omgang met vreemde bezetters - Spanjaarden, Oostenrijkers, Fransen, Nederlanders, Duitsers, enz.

Tel dat allemaal samen en je krijgt een kapotverkaveld land met op de meest onverwachte plaatsen de banaalste en de meest fantastische huizen en villa's broederlijk naast elkaar, in de meest uiteenlopende stijlen en non-stijlen.

Goed verborgen

Toch is het niet allemaal kommer en kwel. De keerzijde van de medaille is dat de Belg bereid is om in zijn 'baksteen' te investeren en dat achter hoge muren en hagen vaak privé-werelden liggen die nooit mogelijk zouden zijn geweest met een meer stringente ruimtelijke ordening. Goed verborgen voor het oog van de toevallige voorbijganger, want de modale Belg loopt niet graag te koop met zijn privé-leven.

Nadat de Nederlandse tuinauteur Hanneke van Dijk en fotograaf George Otter de voorbije jaren in een interes-

Omdat iedere modale Belg droomt van een huis(je) met een tuin(tje) is dit kleine land tot in het oneindige verkaveld. Dat heeft onwaarschijnlijk veel lelijkheid opgeleverd, maar ook heren der verborgen pracht. De bekende Nederlandse tuinauteur Hanneke van Dijk is bij ons over de haag komen kijken en dat resulteerde in een boeiende 'Tuinenreisgids België' waarin ook heelwat tuinen in en om Brussel beschreven staan.

sante serie 'Tuinenreisgidsen' de geheimen van de Britse, Ierse en Nederlandse tuinen ontsloten, was het de hoogste tijd om ook even bij hun naaste burens over en vooral achter de heg te gaan kijken. En wat ze daar vonden moet zeker niet onderdoen voor wat ze eerder in die 'Grote Tuin-

*Achter hoge muren
en hagen liggen vaak
privé-werelden die een
lust zijn voor het oog*

landen' ontdekten. Oude en nieuwe kasteeltuinen die u alleen in Frankrijk of Engeland dacht te vinden, bescheiden en minder bescheiden liefhebberstuinen, spectaculaire bloementuinen en uitmuntende plantenverzamelingen, de prachtigste architectuurtui-

nen en de schitterendste moestuinen, museumtuinen en rozentuinen...

U vindt hier allemaal, waaronder ook heel wat tuinen in en om Brussel.

Sterren ontbreken

De beschrijvingen van de te bezoeken tuinen zijn altijd aangenaam om te lezen, met net die persoonlijke noot die bij een tuin hoort, af en toe een anekdote, een historisch detail, een leuk citaat. Ik vind wel dat van Dijk iets kieskeuriger had mogen zijn bij haar selectie. Ook vind ik dat men in een dergelijke gids gerust mag aanduiden welke tuinen echt de moeite lonen, een beetje volgens het Michelin-procédé. Nu weet de lezer absoluut niet of een bepaalde tuin de verplaatsing wel waard is, omdat de beschrijvingen allemaal even enthousiast zijn.

Zopas verscheen ook de editie 1999 van de Tuinengids van de vzw Open Tuinen - Jardins Ouverts met beschrijvingen en openingsuren van bijna 200 Belgische privétuinen die uitzonderlijk worden geopend voor het publiek. Ook hier heel wat prachtige tuinen in en om Brussel. De gids kan besteld worden door storting van 500 fr of 12,5 Euro op rek. nr. 320-0701993-74 met vermelding van de gewenste taal (Nederlands of Frans).

Paul Geerts

- Hanneke van Dijk, Tuinenreisgids België, Uitg. Gottmer Haarlem (Voor België: Denis Mortsel), 1999, 798 fr, ISBN 90-230-3066-3.

- vzw Open Tuinen, Vleurgatsest. 108, 1000 Brussel, Tel. en fax 02/646 97 36

Groenendaal wordt opnieuw een droom van een station

Vlaams Minister van Cultuur Luc Martens besliste eind vorig jaar om ruim drie miljoen frank uit te trekken voor de restauratie van het station van Groenendaal. Voor Didier Nuytens en kunstschilder Gérard Flagothier uit Hoeilaart is de op handen zijnde restauratie de bekroning van de jarenlange strijd die zij voerden voor de herwaardering van het station.

Het station van Groenendaal is al sinds 1994 een beschermd monument, maar door de afschaffing van een aantal stoptreinen, die de NMBS later overigens weer invoerde, geraakte het complex in onbruik en meteen ook in verval. Even zag het ernaar uit dat de spoorwegmaatschappij het station liever kwijt dan rijk was, maar Flagothier en Nuytens waren altijd al

paraat om een mogelijke verkoop te verhinderen. Het tweetal verzamelde daartoe handtekeningen, bestookte allerlei instanties met faxen en telefoons en voedde de media en de administratie met documentatie over het bedreigde stationnetje.

Met de trein naar het Zoniënwoud

Gérard Flagothier heeft beroepshalve nogal wat te maken met de restauratie van gebouwen; Hij was onder meer betrokken bij de vormgeving van het Brusselse Martelarenplein. De man is ook een groot bewonderaar van de schilder Paul Delvaux in wiens oeuvre stations en treinen regelmatig opduiken. Het station van Groenendaal was voor Flagothier meer dan eens een bron van inspiratie voor zijn realistische en licht surrealistische werken. Het gebouw met het bijhorend schuilhokje, is volgens Flagothier en Nuytens één van de

mooiste stations van het land; Het heeft niet alleen een historische maar ook een industriële, archeologische waarde. Daarbij komt de unieke ligging aan de rand van het Zoniënwoud waar koning Leopold II en de gegoede Brusselse burgerij in vroeger dagen graag kwamen verpozen. Daartoe namen ze vanuit de stad de trein naar Groenendaal.

Gratis expositieruimte

De luxe uitoefening van het station met overvloedig gebruik

van natuursteen en de grote aandacht voor het detail lagen mee aan de basis van het klasseringbesluit dat in een vorige legislatuur door toenmalig minister Johan Sauwens werd getroffen. Om de restauratie, die volgens Gérard Flagothier zeker niet meer dan zeven of acht miljoen moet kosten, zo vlug mogelijk op gang te krijgen heeft hij al een gedetailleerd plan

Het heeft er even naar uitgezien dat de NMBS een van 's lands mooiste stations liever kwijt was dan rijk.

geschetst van hoe het gerenoveerde gebouw er moet gaan uitzien. Binnenin is een inkomhal voorzien, een buffet en een tentoonstellingszaal die er samen voor moeten zorgen dat naast kunstliefhebbers nog tal van andere geïnteresseerde bezoekers over de vloer komen. In de hal zouden reproducties van werken van Delvaux opgehangen moeten worden en de expositiezaal zou gratis ter beschikking moeten worden gesteld van jonge kunstenaars.

Taverne

Het gerestaureerde station zou een uithangbord voor de NMBS kunnen worden, vinden Flagothier en Nuytens. Als men daarbij aan de buitenkant nog wat klassieke banken en andere attributen voorziet, wordt het geheel zelfs een klein openluchtmuseum. Hopelijk worden deze serene plannen niet doorkruist door andere commerciële initiatieven. Een particulier uit het Brusselse heeft bij de NMBS immers al te kennen gegeven dat hij een deel van het complex zou willen gebruiken om er een taverne uit te baten.

Willy Fluyt

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Voor buitenlanders met vragen is er www.xpats.com

De Amerikaanse Laura Hoffman en de Franstalige Belg Paul Muraille uit Overijse zijn een tijdje geleden gestart met een internetsite voor buitenlanders in België. Hun multimediabedrijf Wombat-media verzorgt geschreven en virtuele presentaties. Op hun internet-site www.xpats.com vinden geïnteresseerden een waaiër van informatie over de socio-culturele, economische en andere mogelijkheden die ons land biedt. Allebei zijn perfect drietalig: Nederlands, Engels en Frans. 'Dat is een must om in België met een zaak te beginnen', zegt Laura Hoffman.

24

Als free-lance journaliste werkte ik jaren in Brussel voor onder meer de Wall Street Journal, The Bulletin en Newcomer. Later deed ik ook ervaring op bij de Amerikaanse ambassade en de British School of Brussels, waardoor ik de internationale gemeenschap in België heel goed

leerde kennen. Telkens opnieuw hoor je die mensen vragen waar ze voor dit of dat terecht kunnen. Samen met mijn partner Paul Muraille

'Nederlands blijft voor mij de belangrijkste taal om zaken te doen in België'

le realiseerde ik me de enorme mogelijkheden die het internet hier bood en dus zijn we begin dit jaar gestart met de installatie van een website over België. Per maand vinden vierduizend bezoekers van over de hele wereld hun weg naar onze site. Die is opgemaakt in het Engels, maar met een eenvoudige 'klik' worden moeilijke woorden in het Frans en Nederlands vertaald, wat een ideale manier is om talen te leren.

Allerhande tips

De site biedt culturele agenda's, tips over de vastgoedmarkt, een wegwijzer door de Belgische administratieve doolhof, aankomst- en vertrekuren op Zaventem, zoekertjes en een duizendtal hyperlinks naar andere relevante Belgische sites. Onze website wordt mede gefinancierd door het Brussels Gewest, maar het gros van de inkomsten komt van de adverteerders die geïnteresseerd zijn in onze doelgroep. Deze maand starten we met nog een andere site:

www.marketplacebelgium.com waar bedrijven hun diensten en producten voorstellen. De virtuele beurs is opgedeeld in 11 verschillende sectoren zoals bijvoorbeeld diensten en vrije tijd. De bezoeker zal de site niet alleen in het Engels, maar ook in het Nederlands en het Frans op zijn scherm zien.

Een beetje goede wil

In 1996 was ik België na negen jaar verblijf beu. De vele regen en het

FOTO: PASCAL VIGNERON

gure belastingklimaat werden me een beetje teveel en daarom besloot ik terug te gaan naar San Diego. Daar realiseerde ik me echter al na twee maanden dat ik er niets meer te zoeken had.

Mijn echte thuis is nu in Tombeek, een deelgemeente van Overijse, waar ik samen met Paul Muraille startte met Wombat Media. De wijk waar we wonen is echt rustig; Het enige geluid komt van de koeien die op de wei naast ons huis staan.

Ondertussen leerde ik drie talen. Nederlands blijft voor mij de belangrijkste taal om zaken te doen in België; Ik zou niet zonder kennis van het Nederlands kunnen werken. In Amerika studeerde ik aan de 'high school' Duits en dat is achteraf wel een goede basis gebleken om Nederlands te leren. Als buitenlander is het belangrijk dat je de taal van het gastland spreekt, zeker als je een onderneming uit de grond wil stampen. Met een beetje goede wil kan iedereen meerdere talen leren. Mijn partner Paul Muraille, die in Watermaal-Bosvoorde is geboren, is immers ook drietalig.

Laura Hoffman

Living in Tombeek, Overijse

American Laura Hoffman and Belgian Paul Muraille live in peaceful Tombeek, a borough of Overijse, where they recently started their company Wombat-media. Anyone who is interested can find out everything that needs to be known about living in Belgium at their Internet site, www.xpats.com. 'As a freelance journalist I worked for years in Brussels and got to know the international community very well. Time and again you would hear these people asking where they could go for this or that, and this is why we started an Internet site about Belgium at the beginning of this year', says Laura Hoffman. Both Laura and Paul are perfectly trilingual: English, Dutch and French. 'That is a must if you are starting a business in Belgium', affirm the duo.